Notice:
This qualification specification has some contents which may still refer to CACHE rather than NCFE CACHE.
In all instances please read CACHE as NCFE CACHE.
CACHE; Council for Awards in Care, Health and Education; and NNEB are registered trademarks owned by NCFE.
The contents of the units within this specification have not been changed in any way.

Cynnwys

3.1 Cyfathrebu a chydberthnasoedd proffesiynol â phlant, pobl ifanc ac oedolion

3.2 Ysgolion fel sefydliadau

3.3 Cefnogi gweithgareddau dysgu

3.4 Hybu ymddygiad cadarnhaol plant a phobl ifanc

3.5 Meithrin cydberthnasau proffesiynol â phlant, pobl ifanc ac oedolion

3.6 Hybu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant mewn gwaith gyda phlant a phobl ifanc

3.7 Cefnogi asesu ar gyfer dysgu

3.8 Goruchwylio gweithgareddau dysgu dosbarth cyfan

3.9 Arolygu profion ac arholiadau

3.10 Cynllunio a chyflwyno gweithgareddau dysgu o dan gyfarwyddyd athro

3.11 Cefnogi datblygu llythrennedd

3.12 Cefnogi datblygu rhifedd

3.13 Cefnogi addysgu a dysgu mewn maes cwricwlaidd

3.14 Cefnogi cyflwyno'r cwricwlwm 14 – 19

3.15 Rhoi cymorth llythrennedd a rhifedd

3.16 Cefnogi dysgwyr dawnus a thalentog

3.17 Cefnogi dysgwyr dwyieithog

3.18 Darparu cymorth dwyieithog ar gyfer addysgu a dysgu

3.19 Cefnogi plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig

3.20 Cefnogi plant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol

3.21 Cefnogi dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu

3.22 Cefnogi dysgwyr ag anghenion cyfathrebu a rhyngweithio

3.23 Cefnogi dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol

3.24 Cefnogi plant a phobl ifanc yn ystod cyfnodau o newid yn eu bywydau

3.25 Arwain gweithgaredd allgyrsiol

3.26 Cynnal cofnodion dysgwyr

3.27 Monitro a chynnal adnoddau cwricwlwm

3.28 Trefnu teithio i blant a phobl ifanc

3.29 Goruchwylio plant a phobl ifanc ar deithiau, ymweliadau a gweithgareddau y tu allan i'r lleoliad

3.30 Gweithio gydag ymarferwyr eraill i gefnogi plant a phobl ifanc

Teitl	Cyfathrebu a chydberthnasoedd proffesiynol â phlant, pobl ifanc ac oedolion
Lefel	3
Gwerth credyd	2

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall egwyddorion meithrin cydberthnasoedd cadarnhaol â phlant, pobl ifanc ac oedolion	1.1 Esbonio pam mae cyfathrebu effeithiol yn bwysig o ran meithrin cydberthnasoedd cadarnhaol â phlant, pobl ifanc ac oedolion 1.2 Esbonio egwyddorion meithrin cydberthnasoedd â phlant, pobl ifanc ac oedolion 1.3 Esbonio sut y gall cyd-destunau cymdeithasol, proffesiynol a diwylliannol gwahanol effeithio ar gydberthnasoedd a'r ffordd y mae pobl yn cyfathrebu
2. Deall sut i gyfathrebu â phlant, pobl ifanc ac oedolion	2.1 Esbonio'r sgiliau sydd eu hangen i gyfathrebu â phlant a phobl ifanc 2.2 Esbonio sut i addasu cyfathrebu â phlant a phobl ifanc at: a) oedran y plentyn neu'r unigolyn ifanc b) cyd-destun y cyfathrebu c) **gwahaniaethau cyfathrebu** 2.3 Esbonio'r prif wahaniaethau rhwng cyfathrebu ag oedolion a chyfathrebu â phlant a phobl ifanc 2.4 Esbonio sut i addasu cyfathrebu i fodloni anghenion cyfathrebu gwahanol oedolion 2.5 Esbonio sut i reoli anghytuno rhwng plant, pobl ifanc ac oedolion
3. Deall y ddeddfwriaeth, y polisïau a'r gweithdrefnau ar gyfer cyfrinachedd a rhannu gwybodaeth, gan gynnwys diogelu data	3.1 Crynhoi prif bwyntiau deddfwriaeth a gweithdrefnau sy'n cwmpasu cyfrinachedd, diogelu data a datgelu gwybodaeth 3.2 Esbonio pwysigrwydd tawelu pryderon plant, pobl ifanc ac oedolion am gyfrinachedd gwybodaeth a rennir a chyfyngiadau hyn

	3.3 Cyfiawnhau'r mathau o sefyllfaoedd pan fydd yn rhaid i brotocolau cyfrinachedd gael eu torri

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth sy'n ategu cyfathrebu effeithiol a chydberthnasoedd proffesiynol â phlant, pobl ifanc ac oedolion.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL20 Meithrin a hybu cydberthnasoedd cadarnhaol (CCLD 301) Deunyddiau hyfforddiant cychwynnol: Hybu ymddygiad cadarnhaol
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. **Anawsterau cyfathrebu** rhwng unigolion a allai greu rhwystrau rhag cyfathrebu effeithiol rhyngddynt e.e: • iaith • nam ar y synhwyrau • nam lleferydd, iaith neu gyfathrebu • galluoedd gwybyddol • cyflwr emosiynol • gwahaniaethau diwylliannol
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	01 Iechyd, gwasanaethau cyhoeddus a gofal 01.5 Datblygiad a lles plant
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	10

Teitl	Ysgolion fel sefydliadau
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Gwybod strwythur addysg o addysg y blynyddoedd cynnar i addysg ôl-orfodol	1.1 Grynhoi'r hawliau a'r ddarpariaeth ar gyfer addysg y blynyddoedd cynnar 1.2 Esbonio nodweddion y mathau gwahanol o ysgolion mewn perthynas â chyfnod(au) addysgol a llywodraethu ysgolion 1.3 Esbonio'r dewisiadau ôl-16 i bobl ifanc ac oedolion
2. Deall sut mae ysgolion wedi'u trefnu o ran rolau a chyfrifoldebau	2.1 Esbonio pwrpas strategol: a) llywodraethwyr ysgol b) y tîm uwch reoli c) rolau statudol eraill e.e cydlynwyr AAA ch athrawon d) rolau staff cymorth 2.2 Esbonio rolau gweithwyr proffesiynol allanol a all weithio gydag ysgol e.e seicolegydd addysgol
3. Deall ethos, cenhadaeth, nodau a gwerthoedd ysgolion	3.1 Esbonio sut y gall ethos, cenhedaeth, nodau a gwerthoedd ysgol gael eu hadlewyrchu mewn arferion gwaith 3.2 Gwerthuso dulliau cyfleu ethos, cenhadaeth, nodau a gwerthoedd ysgol
4. Gwybod am y ddeddfwriaeth sy'n effeithio ar ysgolion	4.1 Crynhoi'r cyfreithiau a'r codau arfer sy'n effeithio ar waith mewn ysgolion 4.2 Esbonio sut mae deddfwriaeth yn effeithio ar sut mae ysgolion yn gweithio 4.3 Esbonio rolau cyrff rheoliadol sy'n berthnasol i'r sector addysg sy'n bodoli i fonitro a gorfodi'r fframwaith deddfwriaethol gan gynnwys: a) cyrff cyffredinol megis yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch b) cyrff rheoliadol sy'n berthnasol i ysgolion

5. Deall pwrpas polisïau a gweithdrefnau ysgolion	5.1 Esbonio pam mae gan ysgolion bolisïau a gweithdrefnau 5.2 Crynhoi'r polisïau a'r gweithdrefnau y gallai fod gan ysgolion yn ymwneud â: a) staff b) lles disgyblion c) addysgu a dysgu ch cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant d) ymgysylltu â rhieni 5.3 Gwerthuso sut y gellir datblygu a chyfleu polisïau a gweithdrefnau ysgolion
6. Deall y cyd-destun ehangach y mae ysgolion yn gweithredu ynddo	6.1 Crynhoi rolau a chyfrifoldebau llywodraeth genedlaethol a llywodraeth leol ar gyfer polisi ac ymarfer addysg 6.2 Esbonio rôl ysgolion mewn polisïau cenedlaethol yn ymwneud â phlant, pobl ifanc a theuluoedd 6.3 Esbonio rolau sefydliadau eraill sy'n gweithio gyda phlant a phobl ifanc a sut y gall y rhain effeithio ar waith ysgolion

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Nod yr uned hon yw paratoi'r dysgwr i weithio mewn ysgol. Mae'n cwmpasu gwybodaeth a dealltwriaeth am strwythur addysg, sut y caiff ysgolion eu trefnu, ethos, cenhadaeth, nodau a gwerthoedd ysgolion, fframweithiau deddfwriaeth a pholisi a'r cyd-destun ehangach y mae ysgolion yn gweithredu ynddo.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	SWiS 3.2 Cefnogi ethos, polisïau ac arferion gwaith yr ysgol Deunyddiau hyfforddiant cychwynnol: Rôl a chyd-destun
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion.
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion

Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	15

Teitl	Cefnogi gweithgareddau dysgu
Lefel	3
Gwerth credyd	4

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Gallu cyfrannu at gynllunio gweithgareddau dysgu	1.1 Esbonio sut y gall ymarferydd cefnogi dysgu gyfrannu at gynllunio, cyflwyno ac adolygu gweithgareddau dysgu 1.2 Gwerthuso ei gryfderau a'i wendidau ei hun mewn perthynas â chefnogi gweithgareddau dysgu a sut y gall y rhain effeithio ar y cymorth y gellir ei roi 1.3 Defnyddio gwybodaeth am y dysgwyr a'r cwricwlwm i gyfrannu at gynllunio'r athro 1.4 Cynnig awgrymiadau adeiladol ar gyfer ei rôl ei hun o ran cefnogi gweithgareddau dysgu arfaethedig 1.5 Nodi a chefnogi'r **wybodaeth angenrheidiol** i gefnogi gweithgareddau dysgu
2. Gallu paratoi ar gyfer gweithgareddau dysgu	2.1 Dewis a pharatoi'r **adnoddau** angenrheidiol ar gyfer y gweithgareddau dysgu arfaethedig 2.2 Datblygu ac addasu adnoddau i fodloni anghenion dysgwyr 2.3 Sicrhau bod yr amgylchedd dysgu'n bodloni gofynion iechyd, diogelwch, diogeledd a mynediad perthnasol
3. Gallu cefnogi gweithgareddau dysgu	3.1 Dewis a dangos **strategaethau cefnogi dysgu** i fodloni anghenion dysgwyr 3.2 Esbonio sut y gall **trefniadaeth a chydberthnasoedd cymdeithasol** effeithio ar y broses ddysgu 3.3 Rhoi sylw i ddysgwyr mewn ffordd sy'n sicrhau cydbwysedd o ran anghenion unigolion a'r grŵp cyfan 3.4 Dangos ffyrdd o annog dysgwyr i gymryd cyfrifoldeb am eu dysgu eu hunain

	3.5 Dangos ffyrdd o gefnogi dysgwyr i ddatblygu: a) sgiliau llythrennedd b) sgiliau rhifedd c) sgiliau TGCh ch sgiliau datrys problemau 3.6 Esbonio'r mathau o **broblemau** a allai godi wrth gefnogi gweithgareddau dysgu a sut i ymdrin â'r rhain
4. Gallu arsylwi ac adrodd ar gyfranogiad a chynnydd dysgwyr	4.1 Rhoi sgiliau a thechnegau ar waith ar gyfer monitro ymateb dysgwyr at weithgareddau dysgu 4.2 Asesu pa mor dda mae dysgwyr yn cymryd rhan mewn gweithgareddau a'r cynnydd maent yn ei wneud 4.3 Cofnodi arsylwadau ac asesiadau o gyfranogiad a chynnydd dysgwyr yn y fformat sydd ei angen
5. Gallu cyfrannu at werthuso gweithgareddau dysgu	5.1 Esbonio pwysigrwydd gwerthuso gweithgareddau dysgu 5.2 Defnyddio deilliannau arsylwadau ac asesiadau i: a roi adborth i ddysgwyr ar gynnydd a wneir b rhoi adborth adeiladol ar y gweithgareddau dysgu i'r athro c rhoi adborth ar gyfranogiad a chynnydd dysgwyr i'r athro ch myfyrio ar ei arfer ei hun a'i wella o ran cefnogi gweithgareddau dysgu
6. Gallu gwerthuso ei arfer ei hun mewn perthynas â chefnogi llythrennedd, rhifedd a TGCh	6.1 Gwerthuso sut mae ei wybodaeth, ei ddealltwriaeth a'i sgiliau ei hun o ran llythrennedd, rhifedd a TGCh yn effeithio ar ymarfer 6.2 Datblygu cynllun ar gyfer gwella ei wybodaeth, ei ddealltwriaeth a'i sgiliau ei hun o ran llythrennedd, rhifedd a TGCh

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i gefnogi gweithgareddau dysgu. Mae'n ofynnol dangos cymhwysedd o ran cefnogi'r cylch cynllunio, cyflwyno, asesu ac adolygu.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL18 Cefnogi gweithgareddau dysgu disgyblion STL8 Defnyddio technoleg gwybodaeth a chyfathrebu i gefnogi dysgu disgyblion STL29 Arsylwi a hybu perfformiad a datblygiad disgyblion Deunyddiau cychwynnol ar gyfer cynorthwywyr addysgu: Rôl a chyd-destun Llythrennedd Mathemateg Technoleg gwybodaeth a chyfathrebu
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3 a 5.2 gael eu hasesu yn y gweithle. Mae **gwybodaeth angenrheidiol** i gefnogi gweithgareddau dysgu yn cynnwys: • cwricwlwm ysgol perthnasol a disgwyliadau sy'n gysylltiedig ag oedran disgyblion • yr amcanion addysgu a dysgu • yr adnoddau dysgu angenrheidiol • ei rôl ei hun o ran cefnogi'r gweithgareddau dysgu • unrhyw anghenion ychwanegol sydd gan y plant neu'r bobl ifanc dan sylw

	Adnoddau i gefnogi gweithgareddau dysgu gan gynnwys: • deunyddiau • offer (gan gynnwys TGCh) • meddalwedd • llyfrau a deunyddiau ysgrifenedig eraill **Strategaethau cefnogi dysgu** i gefnogi anghenion dysgu, er enghraifft: • creu amgylchedd dysgu cadarnhaol • rheoli ymddygiad • annog cydlyniant grŵp a dysgu ar y cyd • annog dysgwyr swil neu dawedog i ofyn cwestiynau a gwirio dealltwriaeth • cyfieithu neu esbonio geiriau ac ymadroddion • atgoffa dysgwyr am bwyntiau addysgu a wneir gan yr athro • modelu defnydd cywir o iaith a geirfa • sicrhau bod dysgwyr yn deall y tasgau dysgu • helpu dysgwyr i ddefnyddio adnoddau sy'n berthnasol i'r gweithgaredd dysgu • rhoi sylw unigol, sicrwydd a chymorth o ran tasgau dysgu fel sy'n briodol i anghenion dysgwyr • newid neu addasu gweithgareddau **Trefniadaeth a chydberthnasoedd cymdeithasol**, er enghraifft: • grwpiau dysgwyr • datblygu grwpiau • dynameg grwpiau • y ffordd y mae oedolion yn rhyngweithio â dysgwyr ac yn ymateb iddynt **Problemau** sy'n ymwneud â: • y gweithgareddau dysgu • yr adnoddau dysgu • yr amgylchedd dysgu • y dysgwyr • asesu

Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael gan/o	
Oriau dysgu dan arweiniad yr uned	20

Teitl	Hybu ymddygiad cadarnhaol plant a phobl ifanc
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall y polisïau a'r gweithdrefnau ar gyfer hybu ymddygiad cadarnhaol plant a phobl ifanc	1.1 **Grynhoi polisïau a gweithdrefnau'r** lleoliad sy'n berthnasol i hybu ymddygiad cadarnhaol plant a phobl ifanc 1.2 Gwerthuso sut mae polisïau a gweithdrefnau'r lleoliad yn cefnogi plant a phobl ifanc i: a) deimlo'n ddiogel b) gwneud cyfraniad cadarnhaol c) datblygu sgiliau cymdeithasol ac emosiynol ch deall disgwyliadau a chyfyngiadau 1.3 Esbonio manteision pob aelod o staff yn rhoi'r ffiniau a'r rheolau i ymddygiad plant a phobl ifanc ar waith yn gyson ac yn deg yn unol â pholisïau a gweithdrefnau'r lleoliad
2. Gallu hybu ymddygiad cadarnhaol	2.1 Esbonio manteision hybu agweddau cadarnhaol ar ymddygiad 2.2 Dangos ffyrdd o sefydlu rheolau sylfaenol gyda phlant a phobl ifanc sy'n ategu ymddygiad priodol a pharch at bobl eraill 2.3 Dangos strategaethau ar gyfer hybu ymddygiad cadarnhaol yn ôl polisïau a gweithdrefnau'r lleoliad 2.4 Dangos ymatebion realistig, cyson a chefnogol i ymddygiad plant a phobl ifanc 2.5 Darparu delfryd ymddwyn effeithiol ar gyfer y safonau ymddygiad a ddisgwylir gan blant, pobl ifanc ac oedolion yn y lleoliad

3.	Gallu rheoli ymddygiad amhriodol	3.1	Dangos strategaethau ar gyfer lleihau tarfu drwy **ymddygiad amhriodol** plant a phobl ifanc
		3.2	Dangos strategaethau ar gyfer rheoli ymddygiad amhriodol yn ôl polisïau a gweithdrefnau'r lleoliad
		3.3	Rhoi rheolau a ffiniau ar waith yn gyson ac yn deg, yn ôl oedran, anghenion a galluoedd plant a phobl ifanc
		3.4	Rhoi cymorth i gydweithwyr o ran ymdrin ag ymddygiad amhriodol plant a phobl ifanc
		3.5	Esbonio'r mathau o ymddygiad neu broblemau disgyblu y dylid eu cyfeirio at eraill ac at bwy y dylid eu cyfeirio
4.	Gallu ymateb i ymddygiad heriol	4.1	Adnabod patrymau a sbardunau a allai arwain at ymatebion ymddygiadol amhriodol a chymryd camau i ragweld, cyfeirio neu fynd i'r afael â gwrthdaro posibl
		4.2	Defnyddio strategaethau cytûn ar **gyfer ymdrin ag ymddygiad heriol** yn ôl polisïau a gweithdrefnau'r lleoliad
		4.3	Asesu a rheoli risgiau i'w ddiogelwch ei hun ac i ddiogelwch pobl eraill wrth ymdrin ag ymddygiad heriol
		4.4	Cefnogi plant, pobl ifanc a chydweithwyr i nodi'r sefyllfaoedd a'r amgylchiadau sy'n sbarduno ymatebion ymddygiadol amhriodol a ffyrdd o osgoi'r rhain yn digwydd
		4.5	Adnabod a chymryd camau gweithredu ar unwaith i ymdrin ag unrhyw fwlio, aflonyddu neu ymddygiad gormesol yn ôl polisïau a gweithdrefnau'r lleoliad
5.	Gallu cyfrannu at adolygiadau o ymddygiad a pholisïau ymddygiad	5.1	Dangos ffyrdd o gefnogi plant a phobl ifanc i adolygu eu hymddygiad ac effaith hyn ar eraill, nhw eu hunain a'u hamgylchedd
		5.2	Dangos ffyrdd o gefnogi plant a phobl ifanc o ran anawsterau ymddygiadol i nodi a chytuno ar dargedau ymddygiad

	5.3 Defnyddio ei wybodaeth ei hun am hybu ymddygiad cadarnhaol i gyfrannu at adolygiadau o bolisïau ymddygiad, gan gynnwys bwlio, presenoldeb ac effeithiolrwydd gwobrau a chosbau 5.4 Rhoi adborth clir a chytbwys ar effeithiolrwydd strategaethau rheoli ymddygiad i lywio adolygu a datblygu polisi

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i hybu ymddygiad cadarnhaol plant a phobl ifanc. Mae'n ofynnol dangos cymhwyseddd o ran hybu ymddygiad cadarnhaol, rheoli ymddygiad amhriodol, ymdrin ag ymddygiad heriol a chyfrannu at adolygiadau o ymddygiad a pholisïau ymddygiad.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL19 Hybu ymddygiad cadarnhaol STL37 Cyfrannu at atal a rheoli ymddygiad heriol mewn plant a phobl ifanc (HSC326) Deunyddiau hyfforddiant cychwynnol: Hybu ymddygiad cadarnhaol
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 5.1, 5.2, 5.3 a 5.4 gael eu hasesu yn y gweithle. **Polisïau a gweithdrefnau'r** lleoliad sy'n berthnasol i hybu ymddygiad cadarnhaol e.e: • polisi ymddygiad • cod ymddygiad • gwobrau a chosbau • ymdrin â gwrthdaro ac ymddygiad amhriodol • gwrthfwlio • presenoldeb

	Mae **ymddygiad amhriodol** yn ymddygiad sy'n gwrthdaro â gwerthoedd a chredoau derbyniedig y lleoliad a'r gymdeithas. Gallai ymddygiad amhriodol gael ei ddangos ar lafar, yn ysgrifenedig, drwy ymddygiad di-eiriau neu gamdriniaeth gorfforol. Gallai **ymddygiad heriol gynnwys:** • difrïo ar lafar (e.e sylwadau hiliol, bygythiadau, bwlio pobl eraill) • camdriniaeth gorfforol (megis ymosod ar eraill, difrodi eiddo) • ymddygiad sy'n andwyol i'r plentyn/unigolyn ifanc • ymddygiad sy'n anghyfreithlon
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	01 Iechyd, gwasanaethau cyhoeddus a gofal 01.5 Datblygiad a lles plant
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	15

Teitl	Meithrin cydberthnasoedd proffesiynol â phlant, pobl ifanc ac oedolion
Lefel	3
Gwerth credyd	2

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Gallu meithrin cydberthnasoedd proffesiynol â phlant a phobl ifanc	1.1 Ddangos sut i feithrin cydberthynas a pherthnasoedd parchus ar sail ymddiriedaeth â phlant a phobl ifanc 1.2 Dangos ymatebion cefnogol a realistig i gwestiynau, syniadau, awgrymiadau a phryderon plant a phobl ifanc 1.3 Dangos sut i gefnogi plant a phobl ifanc o ran gwneud dewisiadau drostynt eu hunain 1.4 Rhoi sylw i blant a phobl ifanc unigol mewn ffordd sy'n deg iddynt a'r grŵp cyfan
2. Gallu cyfathrebu â phlant a phobl ifanc	2.1 Defnyddio **ffurfiau gwahanol ar gyfathrebu** i fodloni anghenion plant a phobl ifanc 2.2 Dangos sut i addasu cyfathrebu â phlant a phobl ifanc ar gyfer: a) oedran a chyfnod datblygiad y plentyn neu'r unigolyn ifanc b) cyd-destun y cyfathrebu c) **gwahaniaethau cyfathrebu** 2.3 Dangos **strategaethau a thechnegau i hybu dealltwriaeth ac ymddiriedaeth wrth gyfathrebu** â phlant a phobl ifanc
3. Gallu meithrin cydberthnasoedd proffesiynol ag oedolion	3.1 Dangos sut i feithrin cydberthynas a pherthnasoedd proffesiynol ag oedolion 3.2 Dangos sut i addasu cyfathrebu ag oedolion ar gyfer: a) gwahaniaethau diwylliannol a chymdeithasol b) cyd-destun y cyfathrebu c) gwahaniaethau cyfathrebu

	3.3 Dangos strategaethau a thechnegau i hybu dealltwriaeth a ffydd wrth gyfathrebu ag oedolion 3.4 Defnyddio sgiliau a thechnegau i ddatrys anghydfod a gwrthdaro yn adeiladol 3.5 Esbonio pryd a sut i gyfeirio oedolion eraill at ffynonellau pellach o wybodaeth, cyngor neu gymorth
4. Gallu cefnogi plant a phobl ifanc o ran meithrin cydberthnasoedd	4.1 Dangos ffyrdd o helpu plant a phobl ifanc i ddeall gwerth a phwysigrwydd cydberthnasoedd cadarnhaol ag eraill 4.2 Bod yn ddelfryd ymddwyn effeithiol yn ei gydberthnasoedd ei hun â phlant, pobl ifanc ac oedolion 4.3 Defnyddio strategaethau priodol ar gyfer annog a chefnogi plant a phobl ifanc o ran deall a pharchu pobl eraill mewn perthynas ag: a) unigolrwydd, amrywiaeth a gwahaniaethau b) teimladau a safbwyntiau 4.4 Dangos ffyrdd o annog a chefnogi plant a phobl ifanc i ymdrin â gwrthdaro drostynt eu hunain 4.5 Rhoi anogaeth a chymorth i oedolion eraill yn y lleoliad o ran cael cydberthnasoedd cadarnhaol â phlant a phobl ifanc
5. Gallu cydymffurfio â pholisïau a gweithdrefnau ar gyfer cyfrinachedd, rhannu gwybodaeth a diogelu data	5.1 Rhoi polisïau a gweithdrefnau'r lleoliad ar waith ar gyfer: a) rhannu gwybodaeth b) cyfrinachedd c) diogelu data 5.2 Dangos sut i adrodd ar wybodaeth a'i chofnodi'n ffurfiol ac yn anffurfiol yn y ffordd briodol i'r gynulleidfa dan sylw

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn cwmpasu'r cymhwyseddd sydd ei angen i feithrin cydberthnasoedd proffesiynol â phlant, pobl ifanc ac oedolion

Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL20 Meithrin a hybu cydberthnasau cadarnhaol (CCLD 301) Deunyddiau hyfforddiant cychwynnol: Hybu ymddygiad cadarnhaol
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i'r holl feini prawf asesu ar wahân i 3.5 gael eu hasesu yn y gweithle. **Ffurfiau ar gyfathrebu** e.e: • iaith lafar • chwarae • iaith y corff • iaith arwyddion **Gwahaniaethau cyfathrebu** rhwng unigolion a allai greu rhwystrau rhag cyfathrebu effeithiol rhyngddynt e.e: • iaith • nam ar y synhwyrau • nam ar y lleferydd, iaith neu gyfathrebu • galluoedd gwybyddol • cyflwr emosiynol • anawsterau diwylliannol **Strategaethau a thechnegau i hybu dealltwriaeth ac ymddiriedaeth mewn cyfathrebu**, e.e: • gwrando'n astud • osgoi gwneud rhagdybiaethau • defnyddio cwestiynau i esbonio a gwirio dealltwriaeth • crynhoi a chadarnhau pwyntiau allweddol
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	01 Iechyd, gwasanaethau cyhoeddus a gofal 01.5 Datblygiad a lles plant
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	

Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	10

Teitl	Hybu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant mewn gwaith gyda phlant a phobl ifanc
Lefel	3
Gwerth credyd	2

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Gallu hybu cydraddoldeb ac amrywiaeth mewn gwaith gyda phlant a phobl ifanc	1.1 Nodi'r ddeddfwriaeth a'r codau ymarfer presennol sy'n berthnasol i hybu cydraddoldeb a gwerthfawrogi amrywiaeth. 1.2 Disgrifio pwysigrwydd cefnogi hawliau pob plentyn ac unigolyn ifanc i **gyfranogi** ac i gael **mynediad cyfartal** 1.3 Disgrifio pwysigrwydd a manteision gwerthfawrogi a hybu amrywiaeth ddiwylliannol mewn gwaith gyda phlant a phobl ifanc 1.4 Rhyngweithio â phlant a phobl ifanc mewn ffordd sy'n gwerthfawrogi amrywiaeth ac yn parchu gwahaniaethau diwylliannol, crefyddol ac ethnig 1.5 Dangos ffyrdd o roi egwyddorion cydraddoldeb, amrywiaeth ac **arfer gwrth-wahaniaethu** ar waith yn ei waith gyda phlant a phobl ifanc
2. Deall effaith rhagfarn a gwahaniaethu ar blant a phobl ifanc	2.1 Esbonio ffyrdd y gall plant a phobl ifanc wynebu rhagfarn a gwahaniaethu 2.2 Dadansoddi effaith rhagfarn a gwahaniaethu ar blant a phobl ifanc 2.3 Gwerthuso sut y gallai ei agweddau ei hun, ei werthoedd a'i ymddygiad effeithio ar waith gyda phlant a phobl ifanc 2.4 Esbonio sut i hybu arfer gwrth-wahaniaethu mewn gwaith gyda phlant a phobl ifanc 2.5 Esbonio sut i herio gwahaniaethu
3. Gallu cefnogi cynhwysiant ac arferion cynhwysol mewn gwaith gyda phlant a phobl ifanc	3.1 Esbonio ystyr **cynhwysiant** ac arferion cynhwysol 3.2 Nodi rhwystrau rhag cyfranogiad plant a phobl ifanc

	3.3 Dangos ffyrdd o gefnogi cynhwysiant ac arferion cynhwysol yn ei waith ei hun gyda phlant a phobl ifanc

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i hybu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant mewn gwaith gyda phlant a phobl ifanc. Mae'n ofynnol dangos cymhwysedd o ran hybu cydraddoldeb ac amrywiaeth a chefnogi cynhwysiant.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL18 Cefnogi gweithgareddau dysgu disgyblion STL23 Cynllunio, cyflwyno a gwerthuso gweithgareddau addysgu a dysgu o dan gyfarwyddyd athro STL38 Cefnogi plant ag anableddau neu anghenion addysgol arbennig a'u teuluoedd (CCLD 321) STL35 Cefnogi disgyblion dwyieithog/aml-ieithog STL36 Darparu cymorth dwyieithog/aml-ieithog ar gyfer addysgu a dysgu Deunyddiau hyfforddiant cychwynnol: Modiwlau cynhwysiant
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf 1.4, 1.5 a 3.3 gael eu hasesu yn y gweithle. Mae **Cyfranogi** yn cynnwys: gofyn i blant a phobl ifanc am yr hyn sy'n gweithio, yr hyn nad yw'n gweithio a'r hyn a allai weithio'n well; a'u cynnwys o ran cynllunio, cyflwyno a gwerthuso gwasanaethau yn barhaus. **Mynediad cyfartal:** sicrhau bod rhwystrau gwahaniaethol rhag mynediad yn cael eu tynnu ymaith a chaniatáu ar gyfer anghenion unigol plant a phobl ifanc

	Arfer gwrth-wahaniaethol: cymryd camau cadarnhaol i fynd i'r afael â gwahaniaethu. Bydd hyn yn cynnwys adnabod a herio gwahaniaethu a bod yn gadarnhaol yn ei arfer ei hun am wahaniaethau a thebygrwydd rhwng pobl **Cynhwysiant:** proses o nodi, deall a chwalu rhwystrau rhag cyfranogi a pherthyn.
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	01 Iechyd, gwasanaethau cyhoeddus a gofal 01.5 Datblygiad a lles plant
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	10

Teitl	Cefnogi asesu ar gyfer dysgu
Lefel	3
Gwerth credyd	4

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall pwrpas a nodweddion asesu ar gyfer dysgu	1.1 Gymharu a chyferbynnu rolau'r athro a'r ymarferydd cefnogi dysgu wrth asesu cyflawniadau dysgwyr 1.2 Crynhoi'r gwahaniaeth rhwng asesu ffurfiannol a chrynodol 1.3 Esbonio nodweddion **asesu ar gyfer dysgu** 1.4 Esbonio pwysigrwydd a manteision asesu ar gyfer dysgu 1.5 Esbonio sut gall asesu ar gyfer dysgu gyfrannu at gynllunio ar gyfer dysgu yn y dyfodol wedi'i gynnal gan: a) yr athro b) y dysgwyr c) yr ymarferydd cefnogi dysgu
2. Gallu defnyddio strategaethau asesu i hybu dysgu	2.1 Cael y **wybodaeth angenrheidiol** i gefnogi asesu ar gyfer dysgu 2.2 Defnyddio iaith glir ac enghreifftiau i drafod ac esbonio **nodau dysgu personol** a meini prawf ar gyfer asesu cynnydd gyda dysgwyr 2.3 Defnyddio **cyfleoedd a strategaethau asesu** i gael gwybodaeth a barnu pa mor dda mae dysgwyr yn cymryd rhan mewn gweithgareddau a'r cynnydd maent yn ei wneud 2.4 Rhoi adborth adeiladol i ddysgwyr i'w helpu i ddeall yr hyn maent wedi'i wneud yn dda a'r hyn mae angen iddynt ei ddatblygu 2.5 Cynnig cyfleoedd ac anogaeth i ddysgwyr wella eu gwaith
3. Gallu cefnogi dysgwyr o ran adolygu eu strategaethau a'u cyflawniadau dysgu	3.1 Defnyddio gwybodaeth a enillir o fonitro cyfranogiad a chynnydd dysgwyr i helpu dysgwyr i adolygu eu strategaethau dysgu, cyflawniadau a'u hangenion dysgu yn y dyfodol

	3.2 Gwrando'n ofalus ar ddysgwyr a'u hannog yn gadarnhaol i gyfleu eu hanghenion a'u syniadau ar gyfer dysgu yn y dyfodol 3.3 Cefnogi dysgwyr o ran defnyddio asesu gan gymheiriaid a hunanasesu i werthuso eu cyflawniadau dysgu 3.4 Cefnogi dysgwyr o ran: a) myfyrio ar eu dysgu b) nodi'r cynnydd maent wedi'i wneud c) nodi eu hangenion dysgu sy'n dod i'r amlwg ch nodi cryfderau a gwendidau eu strategaethau dysgu a chynllunio sut i'w gwella
4. Gallu cyfrannu at adolygu asesu ar gyfer dysgu	4.1 Rhoi adborth i'r dysgwr ar: a) gyfranogiad a chynnydd dysgwyr yn y gweithgareddau dysgu b) ymgysylltiad dysgwyr ag asesu ar gyfer dysgu a'u hymateb iddo c) cynnydd dysgwyr o ran cymryd cyfrifoldeb am eu dysgu eu hunain 4.2 Defnyddio deilliannau'r asesu ar gyfer dysgu i fyfyrio ar ei gyfraniad ei hun at gefnogi dysgu a'i wella

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i gefnogi asesu ar gyfer dysgu. Mae'n ofynnol dangos cymhwysedd o ran defnyddio strategaethau asesu i hybu dysgu, cefnogi dysgwyr i adolygu eu strategaethau dysgu a'u cyflawniadau, a gweithio gyda'r athro i adolygu prosesau a deilliannau asesu ar gyfer dysgu.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL30 Cyfrannu at asesu ar gyfer dysgu

Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1 a 4.2 gael eu hasesu yn y gweithle. Mae **asesu ar gyfer dysgu** yn cynnwys defnyddio asesu, fel rhan o addysgu a dysgu, mewn ffyrdd a fydd yn gwella cyflawniad dysgwyr. **Gwybodaeth angenrheidiol** i gefnogi asesu ar gyfer dysgu: • amcanion dysgu'r gweithgareddau • nodau dysgu personol dysgwyr unigol • meini prawf llwyddiant gweithgareddau dysgu • y cyfleoedd asesu a'r strategaethau sy'n berthnasol i'w rôl ei hun yn y gweithgareddau dysgu Bydd **nodau dysgu personol** yn adlewyrchu amcanion dysgu gweithgareddau ac yn ystyried cyflawniadau blaenorol ac anghenion dysgu unigol dysgwyr. **Cyfleoedd a strategaethau asesu** yw'r achlysuron, ymagweddau a thechnegau sydd eu hangen ar gyfer asesu parhaus yn ystod gweithgareddau dysgu, megis: • defnyddio cwestiynau penagored • arsylwi dysgwyr • gwrando ar sut mae dysgwyr yn disgrifio eu gwaith a'u rhesymau • gwirio dealltwriaeth dysgwyr • ymgysylltu dysgwyr â'r broses adolygu • annog dysgwyr i gofio eu nodau dysgu ac i asesu eu cynnydd eu hunain o ran bodloni'r rhain wrth iddynt ddatblygu • annog dysgwyr i adolygu a rhoi sylwadau ar eu gwaith cyn ei gyflwyno neu ei drafod gyda'r athro • canmol dysgwyr pan fyddant yn canolbwyntio eu sylwadau ar eu nodau dysgu personol ar gyfer y dasg

Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	20

Teitl	Goruchwylio gweithgareddau dysgu dosbarth cyfan
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Gallu paratoi ar gyfer goruchwylio gweithgareddau dysgu dosbarth cyfan	1.1 Esbonio polisi a gweithdrefnau'r ysgol ar gyfer goruchwylwyr cyflenwi 1.2 Nodi a chael: a) y gwaith a bennwyd ar gyfer y dosbarth dan sylw b) manylion am yr **adnoddau dysgu** sydd eu hangen c) unrhyw **gyfarwyddiadau penodol** 1.3 Cael a threfnu'r adnoddau sydd eu hangen ar gyfer y gweithgareddau dysgu 1.4 Cadarnhau bod yr amgylchedd dysgu'n bodloni gofynion perthnasol iechyd, diogelwch, diogeledd a mynediad
2. Gallu goruchwylio gweithgareddau dysgu dosbarth cyfan	2.1 Rhoi cyfarwyddiadau clir i ddysgwyr ar y gwaith i'w gwblhau 2.2 Ymateb i gwestiynau gan ddysgwyr am y broses a'r gweithdrefnau 2.3 Defnyddio strategaethau priodol ar gyfer goruchwylio'r gwaith a osodwyd 2.4 Dangos ffyrdd o reoli ymddygiad dysgwyr i sicrhau amgylchedd dysgu adeiladol 2.5 Dangos ffyrdd o annog dysgwyr i gymryd cyfrifoldeb am eu dysgu eu hunain 2.6 Esbonio'r mathau o **broblemau** a allai ddigwydd wrth oruchwylio gweithgareddau dysgu dosbarth cyfan a sut i ymdrin â'r rhain
3. Gallu cefnogi dysgwyr o ran cwblhau gwaith a osodwyd iddynt	3.1 Rhoi sgiliau a thechnegau ar waith ar gyfer monitro ymatebion dysgwyr i weithgareddau dysgu

	3.2 Asesu pa mor dda mae dysgwyr yn cymryd rhan mewn gweithgareddau a'r cynnydd maent yn ei wneud o ran cwblhau'r gwaith a osodwyd iddynt 3.3 Dangos ffyrdd o gefnogi dysgwyr i barhau â'r dasg dan sylw a chwblhau'r gwaith a osodwyd 3.4 Cyflwyno gweithgareddau ymestynnol i ddysgwyr sydd wedi cwblhau gwaith a roddwyd iddynt cyn diwedd y wers
4. Gallu dod â gweithgareddau dysgu dosbarth cyfan i ben	4.1 Rhoi gweithdrefnau'r ysgol ar waith ar gyfer: a) casglu unrhyw waith sydd wedi'i gwblhau ar ôl y wers a'i roi i'r athro priodol b) casglu unrhyw adnoddau dysgu c) rhoi gwybod i ddysgwyr am unrhyw waith dilynol neu waith cartref a osodwyd iddynt ch rhyddau dysgwyr ar ddiwedd y wers d) adrodd yn ôl fel y bo'n briodol ar ymddygiad a chyfranogiad dysgwyr yn ystod y wers ac unrhyw faterion sy'n codi

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i oruchwylio gweithgareddau dysgu yn absenoldeb athro. Mae'n ofynnol dangos cymhwysedd o ran paratoi ar gyfer gweithgareddau dysgu a'u goruchwylio, cefnogi dysgwyr i gwblhau gwaith a osodwyd gan yr athro a dod â'r wers i ben yn unol â pholisi a gweithdrefnau ysgol.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL18 Cefnogi gweithgareddau dysgu disgyblion STL8 Defnyddio technoleg gwybodaeth a chyfathrebu i gefnogi dysgu disgyblion

Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 a 4.1 gael eu hasesu yn y gweithlu. **Adnoddau dysgu** i gefnogi gweithgareddau dysgu gan gynnwys: • deunyddiau • offer (gan gynnwys TGCh) • meddalwedd • llyfrau a deunyddiau ysgrifenedig eraill **Cyfarwyddiadau penodol** yn ymwneud â'r canlynol, er enghraifft: • dysgwyr ag anghenion addysgol arbennig • cynllun eistedd • problemau ymddygiad • gweithgareddau ymestynnol • gwaith cartref Gallai **problemau** ymwneud â: • y gweithgareddau dysgu • yr adnoddau dysgu • yr amgylchedd dysgu • y dysgwyr
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	15 (i'w gadarnhau)

Teitl	Arolygu profion ac arholiadau
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall polisi a gweithdrefnau ar gyfer cynnal profion ac arholiadau	1.1 Esbonio polisi profion ac arholiadau'r ganolfan 1.2 Esbonio'r gweithdrefnau a'r rheoliadau ar gyfer cynnal arholiadau allanol ac unrhyw weithdrefnau arolygu sy'n gysylltiedig â hyn 1.3 Esbonio'r mathau o **drefniadau mynediad** y gallai fod eu hangen ar gyfer ymgeiswyr ag anghenion ychwanegol 1.4 Esbonio gweithdrefnau'r ganolfan ar gyfer ymateb i achosion brys yn ymwneud ag iechyd, diogelwch a diogeledd yn ystod prawf neu arholiad 1.5 Esbonio'r rhesymau pam y gallai fod angen i ymgeisydd gael ei oruchwylio rhwng profion ac arholiadau
2. Gallu paratoi ar gyfer profion ac arholiadau	2.1 Dangos y gweithdrefnau cywir ar gyfer **gosod ystafell arholi** 2.2 Nodi a chael cyflenwadau o ddeunydd swyddfa awdurdodedig gan gynnwys y papurau profion neu arholiadau cywir 2.3 Esbonio a dangos trefniadau i gadw papurau arholiad a deunyddiau profion neu arholiadau eraill yn ddiogel 2.4 Nodi a chydymffurfio ag unrhyw **ofynion penodol** ar gyfer y prawf neu'r archwiliad a/neu'r ymgeiswyr sy'n gysylltiedig 2.5 Nodi a gwirio unrhyw system cyfathrebu brys os yw ar gael
3. Gallu paratoi ymgeiswyr ar gyfer profion ac arholiadau	3.1 Esbonio pwysigrwydd paratoi'r ystafell arholi'n barod i dderbyn ymgeiswyr ar yr amser a drefnwyd 3.2 Dangos y gweithdrefnau cywir ar gyfer derbyn ymgeiswyr i'r ystafell

	3.3 Cyflawni'r gwiriadau angenrheidiol i: a) ddilysu hunaniaeth yr ymgeiswyr b) sicrhau na ddeuir ag unrhyw offer neu ddeunyddiau annerbyniol i'r ystafell arholi c) cadarnhau bod ymgeiswyr yn eistedd yn unol â'r cynllun eistedd ch sicrhau bod gan ymgeiswyr y papurau a'r deunyddiau cywir 3.4 Esbonio'r gweithdrefnau ar gyfer ymdrin ag: a) ymgeiswyr nad ydynt ar restr bresenoldeb y prawf neu'r arholiad b) ymgeiswyr sy'n cyrraedd yn hwyr am brawf neu arholiad
4. Gallu rhoi gofynion arolygu ar waith	4.1 Esbonio pwysigrwydd sicrhau bod yr holl reolau a'r rheoliadau sy'n ymwneud â chynnal profion ac arholiadau'n cael eu rhoi ar waith a'u bod yn cael eu dilyn yn llym 4.2 Rhoi cyfarwyddiadau clir a diamwys i ymgeiswyr ar ddechrau profion ac arholiadau 4.3 Dangos y gweithdrefnau cywir ar gyfer cwblhau cofrestr bresenoldeb gan gynnwys gofynion penodol i ymgeiswyr: a) sy'n cael eu tynnu allan o brawf neu arholiad b) nad ydynt ar y gofrestr c) sy'n hwyr am brawf neu arholiad ch sy'n absennol o brawf neu arholiad 4.4 Rhoi gweithdrefnau'r ganolfan ar waith ar gyfer ymdrin ag: a) ymholiadau gan ymgeiswyr b) ymddygiad aflonyddgar neu ymddygiad afreolaidd c) ymgeiswyr sydd eisiau neu angen gadael yr ystafell arholi yn ystod y prawf neu'r arholiad

5. Gallu dod â phrofion ac arholiadau i ben	5.1 Dangos y gweithdrefnau cywir ar gyfer dod â phrofion ac arholiadau i ben gan gynnwys: a) casglu papurau b) caniatáu i ymgeiswyr adael yr ystafell arholi c) cwblhau cofnodion am brofion ac arholiadau 5.2 Gwahaniaethu rhwng dod â phrofion ac arholiadau i ben pan: a) ddisgwylir i'r holl ymgeiswyr orffen eu prawf neu eu harholiad ar yr un pryd b) fydd rhai ymgeiswyr yn cymryd rhan mewn prawf neu arholiad o hyd

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i arolygu profion ac arholiadau allanol a mewnol, gan gynnwys profion modiwl, arholiadau ymarferol ac ar lafar, o dan amodau ffurfiol. Mae'n cwmpasu paratoi ystafelloedd ac adnoddau arholi, paratoi ymgeiswyr ar gyfer y profion a'r arholiadau, yn ogystal â chynnal profion ac arholiadau a dod â nhw i ben yn ôl gweithdrefnau'r ganolfan. Mae hefyd yn cwmpasu ymdrin â sefyllfaoedd penodol megis trefniadau mynediad, achosion brys ac amheuon ynghylch camymddygiad.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL17 Arolygu profion ac arholiadau
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.2, 3.3, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1 a 5.2 gael eu hasesu yn y gweithle.

	Trefniadau mynediad: y trefniadau a wnaed gan y ganolfan ac y cytunwyd arnynt gan y corff dyfarnnu, os yw'n briodol, ar gyfer ymgeiswyr ag anghenion ychwanegol, e.e cymorth gyda darllen, sgrifellwr, dehonglydd arwyddion **Mae gosod ystafell arholi** yn cynnwys: • nifer gofynnol desgiau/gweithfannau a'u lleoliad • arddangos hysbysiadau • cloc • rhif y ganolfan • cyfarwyddiadau i ymgeiswyr • cynllun eistedd • cofrestr bresenoldeb • trefniadau iechyd a diogelwch • amodau amgylcheddol megis gwresogi, goleuo, awyru a lefel y sŵn y tu allan **Gofynion penodol** ar gyfer y prawf neu'r arholiad a/neu'r ymgeiswyr sy'n gysylltiedig e.e: • arweiniad pellach • hysbysiadau erratum • goruchwylio ymgeiswyr unigol rhwng profion neu arholiadau • trefniadau mynediad
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	19

Teitl	Cynllunio a chyflwyno gweithgareddau dysgu o dan gyfarwyddyd athro
Lefel	3
Gwerth credyd	4

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Gallu cynllunio gweithgareddau dysgu o dan gyfarwyddyd yr athro	1.1 Esbonio amcanion, cyd-destun a deilliannau bwriadedig gweithgareddau dysgu fel y cytunir arnynt gyda'r athro 1.2 Esbonio sut mae'r gweithgareddau dysgu'n ymwneud â fframweithiau statudol ac anstatudol ar gyfer cwricwlwm yr ysgol 1.3 Cynllunio a pharatoi gweithgareddau dysgu, yn ôl cyfarwyddyd yr athro, ar gyfer: a) dysgwyr unigol b) grwpiau bach o ddysgwyr 1.4 Defnyddio gwybodaeth am y dysgwyr, y cwricwlwm a'i arbenigedd ei hun i gyfrannu at **weithio mewn partneriaeth** â'r athro fel rhan o gynllun cyffredinol y wers
2. Gallu cyflwyno gweithgareddau dysgu	2.1 Dangos defnyddio dulliau addysgu a dysgu i: a) bodloni'r amcanion dysgu cytûn a'r deilliannau bwriedig b) cynnal cymhelliant a diddordeb dysgwyr c) cefnogi a herio dysgwyr ch casglu adborth ar gynnydd a chyflawniadau dysgwyr 2.2 Hybu a chefnogi cynhwysiant yr holl ddysgwyr sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau dysgu 2.3 Trefnu a rheoli gweithgareddau dysgu i sicrhau diogelwch dysgwyr 2.4 Gweithio mewn partneriaeth â'r athro i gefnogi gweithgareddau dysgu ar gyfer y dosbarth cyfan

3. Gallu monitro ac asesu deilliannau dysgu	3.1 Monitro ymatebion dysgwyr i weithgareddau 3.2 Dangos ffyrdd o addasu gweithgareddau i fodloni anghenion dysgwyr 3.3 Monitro cyfranogiad a chynnydd dysgwyr o ran gweithgareddau dysgu 3.4 Defnyddio deilliannau monitro i roi cymorth ac adborth gyda ffocws pendant i ddysgwyr 3.5 Defnyddio ystod o dechnegau asesu i gefnogi gwerthuso cynnydd dysgwyr mewn perthynas â'r deilliannau dysgu bwriadedig

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i gynllunio a chyflwyno gweithgareddau dysgu i ategu, atgyfnerthu neu ymestyn addysgu a dysgu sy'n cael eu cynllunio a'u cyflwyno gan yr athro. Mae'n ofynnol dangos cymhwysedd o ran cynllunio a chyflwyno gweithgareddau dysgu ar gyfer unigolion a grwpiau bach, o dan gyfarwyddyd athro, yn ogystal â gweithio mewn partneriaeth â'r athro i gyflwyno gweithgareddau dysgu i ddosbarthiadau cyfan.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL23 Cynllunio, cyflwyno a gwerthuso gweithgareddau addysgu a dysgu o dan gyfarwyddyd yr athro Yn cefnogi dilyniant i'r safonau proffesiynol ar gyfer cynorthwy-wyr addysgu lefel uwch (HLTA)
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 a 3.5 gael eu hasesu yn y gweithle. **Gweithio mewn partneriaeth:** gweithio gyda'r athro i gefnogi addysgu a dysgu, er enghraifft mewn sesiynau dosbarth cyfan llawn

Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	21

Teitl	Cefnogi datblygu llythrennedd
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall polisïau ac arferion cenedlaethol a sefydliadol cyfredol ar gyfer datblygu llythrennedd	1.1 Esbonio nodau a phwysigrwydd darpariaeth ddysgu ar gyfer **datblygu llythrennedd** 1.2 Crynhoi'r **polisi** perthnasol a disgwyliadau sy'n gysylltiedig ag oedran dysgwyr sy'n berthnasol i ddatblygu llythrennedd yn y lleoliad 1.3 Crynhoi rhaglen a chynlluniau'r athro ar gyfer datblygu llythrennedd
2. Gallu cefnogi dysgwyr o ran datblygu sgiliau darllen ac ysgrifennu	2.1 Defnyddio ystod o **strategaethau ar gyfer cefnogi dysgwyr i ddatblygu sgiliau darllen ac ysgrifennu** 2.2 Dewis a defnyddio strategaethau cymorth i fodloni anghenion a thargedau dysgu dysgwyr unigol
3. Gallu cefnogi dysgwyr o ran datblygu sgiliau siarad a gwrando	3.1 Defnyddio **ystod o strategaethau ar gyfer cefnogi dysgwyr i ddatblygu sgiliau siarad a gwrando** 3.2 Creu cyfleoedd i helpu dysgwyr i ddeall pwysigrwydd gwrando'n astud ac aros eu tro i siarad 3.3 Annog dysgwyr i gyfrannu at sgyrsiau a thrafodaethau mewn ffordd sy'n debygol o wella eu hunanhyder a chodi eu hunanbarch 3.4 Annog dysgwyr i ymateb yn adeiladol i gyfraniadau dysgwyr eraill at sgyrsiau a thrafodaethau. 3.5 Ymateb i ddefnydd dysgwyr o iaith y cartref ac acenion lleol a thafodieithoedd mewn ffordd sy'n gwerthfawrogi amrywiaeth ddiwylliannol ac yn atgyfnerthu hunanddelweddau cadarnhaol

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i gefnogi datblygu llythrennedd. Mae hyn yn cynnwys deall fframweithiau cenedlaethol a sefydliadol ar gyfer datblygu llythrennedd a defnyddio sgiliau a thechnegau i gefnogi dysgwyr o ran datblygu sgiliau darllen, ysgrifennu, siarad a gwrando.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL25 Cefnogi datblygu llythrennedd Deunyddiau hyfforddiant cychwynnol ar gyfer cynorthwywyr addysgu: Llythrennedd
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 a 3.5 gael eu hasesu yn y gweithle. Mae **datblygu llythrennedd** yn cwmpasu sgiliau cydgysylltiedig: • darllen • ysgrifennu • siarad a gwrando **Polisi** sy'n berthnasol i ddatblygu llythrennedd yw'r polisi ar gyfer Saesneg, Cymraeg a/neu iaith fel y bo'n briodol i'r lleoliad. **Strategaethau ar gyfer cefnogi dysgwyr o ran datblygu sgiliau darllen ac ysgrifennu**, e.e: • defnyddio anogeiriau targed ac adborth i ddatblygu defnyddio strategaethau darllen ac ysgrifennu annibynnol • hwyluso cyfranogiad unigolion neu grwpiau bach wrth rannu gweithgareddau darllen ac ysgrifennu • defnyddio ffoneg i helpu dysgwyr i ddeall y system sain a sillafu a'i defnyddio i ddarllen a sillafu'n gywir • defnyddio strategaethau cymorth penodol, e.e. darllen mewn parau, fframiau ysgrifennu

	• defnyddio rhaglenni cymorth penodol, e.e llyfrau darllen graddedig, rhaglenni dysgu cyfrifiadurol gwahanol, rhaglenni ychwanegol ar gyfer cefnogi llythrennedd **Strategaethau ar gyfer cefnogi dysgwyr i ddatblygu sgiliau siarad a gwrando,** e.e: • cynnig cyfleoedd i ddysgwyr gymryd rhan mewn sgwrsio, trafod a holi • defnyddio cwestiynau penagored i annog dysgwyr i gyfrannu at sgyrsiau a thrafodaethau • annog dysgwyr swil neu dawedog i gyfrannu at sgyrsiau a thrafodaethau ac i ymateb i gwestiynau • defnyddio iaith a geirfa sy'n briodol i lefel ddealltwriaeth a datblygiad dysgwyr • cyflwyno geiriau a strwythurau newydd i ddysgwyr i'w helpu i ymestyn eu geirfa a'u meistrolaeth o iaith
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	18

Teitl	Cefnogi datblygu rhifedd
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall y fframweithiau cenedlaethol a sefydliadol presennol ar gyfer mathemateg	1.1 Esbonio nodau a phwysigrwydd darpariaeth ddysgu ar gyfer datblygu **rhifedd** 1.2 Crynhoi fframwaith y cwricwlwm cenedlaethol ar gyfer mathemateg gan gynnwys disgwyliadau’n gysylltiedig ag oedran ar gyfer dysgwyr fel y bo’n berthnasol i’r lleoliad 1.3 Crynhoi polisi a fframwaith cwricwlwm y sefydliad ar gyfer mathemateg 1.4 Esbonio rhaglen a chynlluniau’r athro ar gyfer addysgu a dysgu mathemateg
2. Gallu cefnogi dysgwyr o ran datblygu sgiliau rhifedd	2.1 Defnyddio ystod o **strategaethau ar gyfer cefnogi dysgwyr** o ran datblygu **sgiliau rhifedd** 2.2 Dewis a defnyddio strategaethau cymorth i fodloni anghenion unigol a thargedau dysgu dysgwyr
3. Gallu cefnogi dysgwyr o ran defnyddio a rhoi mathemateg ar waith	3.1 Defnyddio ystod o strategaethau ar gyfer cefnogi dysgwyr o ran **defnyddio a rhoi mathemateg ar waith** er mwyn datrys problemau 3.2 Dewis a defnyddio strategaethau cymorth i fodloni anghenion a thargedau dysgu dysgwyr 3.3 Annog dysgwyr i ofyn eu cwestiynau eu hunain a chanfod eu hatebion eu hunain i broblemau mathemategol

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i gefnogi datblygu rhifedd. Mae hyn yn cynnwys deall fframweithiau cenedlaethol a sefydliadol ar gyfer mathemateg a defnyddio sgiliau a thechnegau i gefnogi dysgwyr o ran datblygu sgiliau rhifedd a defnyddio a rhoi mathemateg ar waith.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL26 Cefnogi datblygu rhifedd Deunyddiau cychwynnol ar gyfer cynorthwywyr addysgu: Mathemateg
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.1, 2.2, 3.1, 3.2 a 3.3 gael eu hasesu yn y gweithle. **Rhifedd:** hyfedredd sy'n cynnwys hyder a chymhwysedd o ran rhifau a mesurau. Mae'n ofynnol dangos dealltwriaeth am y system rifau, amrediad o sgiliau cyfrifiannu a thuedd a gallu i ddatrys problemau rhifau mewn amrywiaeth o gyd-destunau. Mae rhifedd hefyd yn gofyn am ddealltwriaeth ymarferol o'r ffyrdd y caiff gwybodaeth ei chasglu drwy gyfrif a mesur, a'r ffyrdd y caiff ei chyflwyno mewn graffiau, diagramau a thablau **Strategaethau ar gyfer cefnogi dysgwyr** o ran datblygu sgiliau rhifedd ac o ran defnyddio a rhoi mathemateg ar waith e.e: • helpu dysgwyr i ddehongli a dilyn cyfarwyddiadau • atgoffa dysgwyr am bwyntiau addysgu a wneir gan yr athro • holi ac annog dysgwyr • helpu dysgwyr i ddewis a defnyddio adnoddau mathemategol priodol, e.e llinellau rhif, offerynnau mesur, gemau, meddalwedd gyfrifiadurol a rhaglenni dysgu

	• esbonio ac atgyfnerthu defnyddio geirfa fathemategol yn gywir • defnyddio canmoliaeth, sylwebaeth a chymorth i annog dysgwyr i ganolbwyntio ar y dasg dan sylw • cyflwyno tasgau dilynol i atgyfnerthu ac ymestyn dysgu, e.e: tasgau datrys problemau, gemau, posau mathemategol Mae **sgiliau rhifedd** yn cynnwys y sgiliau sydd eu hangen i ddefnyddio a chymhwyso mathemateg gan gynnwys: • cyfrif a deall rhifau • gwybod a defnyddio ffeithiau am rifau • cyfrifo • deall siâp • mesur • trin a thrafod data **Defnyddio a rhoi mathemateg ar waith:** datrys problemau neu ddilyn trywydd ymchwilio sy'n cynnwys cynrychioli syniadau gan ddefnyddio rhifau, symbolau neu ddiagramau, rhesymeg a rhagweld a chyfleu canlyniadau ar lafar neu'n ysgrifenedig
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael gan/o	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	18

Teitl	Cefnogi addysgu a dysgu mewn maes cwricwlaidd
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Gallu defnyddio gwybodaeth am bynciau i gefnogi addysgu a dysgu mewn maes cwricwlaidd	1.1 Nodau nodau'r ddarpariaeth ddysgu mewn **maes cwricwlaidd** 1.2 Crynhoi disgwyliadau perthnasol cwricwlwm ysgol a disgwyliadau'n gysylltiedig ag oedran ar gyfer dysgwyr yn y maes cwricwlaidd 1.3 Esbonio'r gydberthynas rhwng rôl yr athro a'i rôl ei hun o ran cefnogi addysgu a dysgu yn y maes cwricwlaidd 1.4 Defnyddio ei wybodaeth ei hun am y pwnc i: a) gyfrannu at gynllunio, cyflwyno a gwerthuso gweithgareddau dysgu neu wersi b) cefnogi dysgwyr o ran datblygu gwybodaeth, dealltwriaeth a sgiliau yn y maes cwricwlaidd c) helpu dysgwyr i fynd i'r afael â gwallau neu gamsyniadau o ran deall egwyddorion a chydsyniadau'r maes pwnc
2. Gallu datblygu ei wybodaeth ei hun am y pwnc	2.1 Cynnal hunanwerthusiad realistig o'i wybodaeth ei hun am y pwnc a'i sgiliau 2.2 Defnyddio adborth gan athrawon a phobl eraill i nodi unrhyw wybodaeth a sgiliau am bynciau a fyddai'n helpu i wella'r cymorth a ddarperir ar gyfer addysgu a dysgu yn y maes cwricwlaidd 2.3 Nodi a defnyddio **cyfleoedd i wella ei wybodaeth ei hun am y pwnc a'i sgiliau** 2.4 Dangos sut mae gwybodaeth a sgiliau newydd am y pwnc wedi'u hymgorffori yn ei arfer ei hun

3. Gallu cyfrannu at ddatblygu addysgu a dysgu mewn maes cwricwlaidd	3.1 Monitro datblygiadau o ran gwybodaeth ac ymarfer sy'n berthnasol i'r maes cwricwlaidd i lefel ddigonol fel bod modd aros yn ymwybodol o'r datblygiadau diweddaraf 3.2 Defnyddio tystiolaeth o'i waith ei hun a gwaith pobl eraill i fyfyrio ar effeithiolrwydd cymorth addysgu a dysgu yn y maes cwricwlaidd 3.3 Gwneud awgrymiadau ar gyfer gwella cymorth ar gyfer addysgu a dysgu yn y maes cwricwlaidd 3.4 Rhannu gwybodaeth ac arbenigedd am y pwnc gyda chydweithwyr i wella addysgu a dysgu yn y maes cwricwlaidd

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i gefnogi addysgu a dysgu mewn maes cwricwlaidd. Mae hyn yn cynnwys datblygu a defnyddio gwybodaeth am y pwnc a sgiliau i gefnogi gwybodaeth a sgiliau i gefnogi addysgu a dysgu.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL28 Cefnogi addysgu a dysgu mewn maes pwnc
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 1.4, 2.4, 3.3 a 3.4 gael eu hasesu yn y gweithle. Mae **maes cwricwlaidd** yn cwmpasu pob ffurf ar ddysgu wedi'i drefnu sydd ar gael ar draws y cwricwlwm. Er enghraifft, gwaith â strwythur thematig yn y cyfnod cynradd, pynciau unigol, pynciau galwedigaethol a gwaith trawsgwriciwlaidd yn y cyfnod 14-19.

	Cyfleoedd i wella ei wybodaeth ei hun am y pwnc drwy e.e: • ymchwil • arsylwi gwersi • cyfleoedd datblygu yn yr ysgol • rhaglenni datblygu allanol • cyfnodolion ac adroddiadau
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	12

Teitl	Cefnogi cyflwyno'r cwricwlwm 14 – 19
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall polisi ac ymarfer addysgol ar gyfer addysg a hyfforddiant ar gyfer pobl ifanc rhwng 14 a 19 oed oed	1.1 Grynhoi'r ddarpariaeth bresennol ar gyfer pobl ifanc rhwng 14 a 19 oed yn y sectorau addysg gorfodol ac ôl-orfodol 1.2 Esbonio'r gydberthynas rhwng y sectorau gorfodol ac ôl-orfodol o ran addysg a hyfforddiant 14 -19 1.3 Esbonio cyfleoedd a llwybrau dilyniant ar gyfer pobl ifanc rhwng 14 a 19 oed
2. Gallu cefnogi addysgu a dysgu ar gyfer y rhai rhwng 14 a 19	2.1 Esbonio ymagweddau at addysgu a dysgu dysgwyr rhwng 14 a 19 oed yn y lleoliad 2.2 Dewis a dangos strategaethau cefnogi dysgu i fodloni anghenion dysgwyr rhwng 14 a 19 oed 2.3 Dewis, datblygu a defnyddio adnoddau dysgu i fodloni anghenion dysgwyr rhwng 14 a 19 oed 2.4 Dangos ffyrdd o gefnogi dysgwyr rhwng 14 a 19 oed o ran trosglwyddo dysgu i **feysydd bywyd** eraill
3. Gallu cydweithio i gefnogi cyflwyno'r cwricwlwm rhwng 14 a 19 oed	3.1 Esbonio rolau gwasanaethau ac asiantaethau gwahanol o ran cynnig addysg a hyfforddiant i bobl ifanc rhwng 14 a 19 oed 3.2 Esbonio pwysigrwydd gwaith tîm effeithiol gyda chydweithwyr yn y lleoliad a'r tu allan iddo ar gyfer hybu a sicrhau lles dysgwyr rhwng 14 a 19 oed 3.3 Dangos ffyrdd o gyfrannu at gydweithio a **gweithio traws-sector** o ran cynllunio, cyflwyno ac adolygu addysg a hyfforddiant i bobl ifanc rhwng 14 a 19 oed 3.4 Defnyddio gwybodaeth am y dysgwyr a'r cwricwlwm i roi adborth ar gyfranogiad a chynnydd dysgwyr rhwng 14 a 19 oed y maent yn gweithio gyda nhw yn y lleoliad a'r tu allan iddo

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i gefnogi darparu'r cwricwlwm 14-19. Mae'n cynnwys deall darpariaeth addysg a hyfforddiant ar gyfer pobl rhwng 14 a 19 oed, darparu cymorth dysgu sy'n briodol i'r ystod oedran hon a chydweithio i gefnogi cynllunio, cyflwyno ac adolygu addysg a hyfforddiant ar gyfer pobl ifanc rhwng 14 a 19 oed.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.2, 2.3, 2.4, 3.3 a 3.4 gael eu hasesu yn y gweithle. Mae **meysydd bywyd** yn cynnwys: • gwaith • cymdeithasol • personol • cartre f • addysg Mae **gweithio traws-sector** yn cynnwys gweithio gyda chydweithwyr o'r sectorau addysg gorfodol ac ôl-orfodol fel ei gilydd
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	15

Teitl	Rhoi cymorth llythrennedd a rhifedd
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Gallu nodi anghenion disgyblion am gymorth llythrennedd a rhifedd	1.1 Esbonio pwysigrwydd sgiliau llythrennedd a rhifedd o ran asesu'r cwricwlwm ehangach 1.2 Cael a dehongli gwybodaeth am ddisgyblion o ran: a) sgiliau llythrennedd a rhifedd b) targedau dysgu c) anghenion cymorth llythrennedd a rhifedd 1.3 Cael a dehongli gwybodaeth am: a) amcanion addysgu a dysgu'r gweithgareddau dysgu b) galwadau llythrennedd a rhifedd gweithgareddau dysgu
2. Gallu rhoi cymorth llythrennedd i helpu disgyblion i fanteisio ar y cwricwlwm ehangach	2.1 Defnyddio gwybodaeth am anghenion unigol disgyblion i roi **cymorth llythrennedd** 2.2 Nodi a defnyddio cyfleoedd a ddarperir gan y gweithgareddau dysgu i gefnogi datblygu sgiliau **llythrennedd** disgyblion 2.3 Ymdrin â heriau mewn perthynas â galwadau llythrennedd gweithgareddau dysgu mewn ffyrdd sy'n cynnal hyder a hunanbarch disgyblion

3. Gallu rhoi cymorth gyda rhifedd i helpu disgyblion i fanteisio ar y cwricwlwm ehangach	3.1 Defnyddio gwybodaeth am anghenion unigol disgyblion i roi **cymorth gyda rhifedd** 3.2 Nodi a defnyddio cyfleoedd a gynigir gan y gweithgareddau dysgu i gefnogi datblygu **sgiliau rhifedd** disgyblion 3.3 Ymdrin â heriau mewn perthynas â galwadau rhifedd gweithgareddau dysgu mewn ffyrdd sy'n cynnal hyder a hunanbarch disgyblion

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i roi cymorth o ran llythrennedd a rhifedd ar draws y cwricwlwm neu o fewn pwnc neu faes galwedigaethol. Mae hyn yn cynnwys helpu disgyblion i ymdrin â galwadau llythrennedd a rhifedd mewn perthynas â gweithgareddau dysgu sydd wedi'u cynllunio i ddatblygu gwybodaeth a sgiliau pwnc, gwybodaeth a sgiliau galwedigaethol, yn ogystal â defnyddio dysgu pwnc neu ddysgu galwedigaethol i ddatblygu a/neu atgyfnerthu sgiliau llythrennedd a rhifedd.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL33 Rhoi cymorth llythrennedd a rhifedd i alluogi disgyblion i fanteisio ar y cwricwlwm ehangach
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2 a 3.3 gael eu hasesu yn y gweithle. **Cymorth llythrennedd** yw'r cymorth a roddir i ddisgyblion i'w helpu i fodloni galwadau llythrennedd y cwricwlwm ehangach, e.e: • helpu disgyblion i ddehongli a dilyn cyfarwyddiadau llafar ac ysgrifenedig • annog disgyblion swil neu dawedog i gyfrannu at sgyrsiau a thrafodaethau ac i ymateb i gwestiynau • helpu disgyblion i ddewis a defnyddio adnoddau priodol , e.e geiriaduron personol

	• addasu neu wahaniaethu rhwng deunyddiau dysgu • esbonio geiriau ac ymadroddion a ddefnyddir gan yr athro • defnyddio anogeiriau wedi'u targedu ac adborth i gefnogi disgyblion o ran defnyddio iaith a geirfa benodol sy'n berthnasol i bynciau • gweithredu fel ysgrifellwr tra bo'r athro'n siarad â'r dosbarth • paratoi disgyblion ar gyfer gwersi, drwy, er enghraifft, ddarllen pennod berthnasol llyfr ymlaen llaw • annog disgyblion i gymryd rhan mewn sgyrsiau, trafodaethau ac ymarfer llafar cyn cwblhau tasgau darllen ac ysgrifennu • cymorth penodol o ran darllen neu ysgrifennu, e.e ysgrifennydd, darlledwr **Llythrennedd:** mae'n cyfuno sgiliau pwysig darllen, ysgrifennu, siarad a gwrando **Cymorth rhifedd** yw'r cymorth a roddir i ddisgyblion i'w helpu i fodloni anghenion rhifedd y cwricwlwm ehangach, e.e: • esbonio'r dasg ddysgu a helpu disgyblion i ddeall agwedd neu gynnwys mathemategol y dasg • helpu disgyblion i ddeall eu dysgu a'u profiadau mathemategol blaenorol i annog eu cynnwys yn y gweithgaredd dysgu • defnyddio geiriau ac ymadroddion a ddefnyddir gan yr athro • helpu disgyblion i ddewis a defnyddio adnoddau mathemategol priodol, e.e. llinellau rhif unigol, offer mesur, offer mathemategol • addasu neu wahaniaethu rhwng deunyddiau dysgu • defnyddio anogeiriau wedi'u targedu ac adborth i gefnogi defnydd disgyblion o wybodaeth a sgiliau mathemategol perthnasol • esbonio ac atgyfnerthu'r iaith, yr eirfa a'r cysyniadau mathemategol perthnasol

	Mae **sgiliau rhifedd** yn cwmpasu'r sgiliau sydd eu hangen i ddefnyddio mathemateg a'i rhoi ar waith gan gynnwys: • cyfrif a deall rhifau • gwybod a defnyddio ffeithiau am rifau • cyfrifo • deall siâp • mesur • ymdrin â data
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	16

Teitl	Cefnogi dysgwyr dawnus a thalentog
Lefel	3
Gwerth credyd	4

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall anghenion dysgwyr dawnus a thalentog	1.1 Esbonio doniau neu dalentau penodol dysgwyr yn y lleoliad 1.2 Dadansoddi anghenion dysgu ychwanegol **dysgwyr dawnus a thalentog** yn y lleoliad 1.3 Nodi ffynonellau cymorth ar gyfer disgyblion dawnus a thalentog: a) yn y lleoliad b) y tu allan i'r lleoliad
2. Gallu cyfrannu at gynllunio rhaglenni dysgu ar gyfer dysgwyr dawnus a thalentog	2.1 Defnyddio gwybodaeth am y dysgwyr a'r cwricwlwm i gyfrannu at gynllunio rhaglenni dysgu i fodloni anghenion dysgu penodol dysgwyr dawnus a thalentog 2.2 Gweithio gydag **eraill** i nodi gweithgareddau **cyflymu, ymestyn a chyfoethogi** i fodloni anghenion dysgwyr dawnus a thalentog yn y lleoliad 2.3 Datblygu gweithgareddau dysgu yn seiliedig ar yr amcanion dysgu arfaethedig i: a) ychwanegu ehangder a dyfnder b) cyflymu'r dysgu c) datblygu sgiliau dysgu uwch ch) hybu dysgu annibynnol d) cefnogi myfyrio a hunanwerthuso dd) cynnal cymhelliant a diddordeb dysgwyr 2.4 Dewis a pharatoi **adnoddau dysgu** sy'n berthnasol i: a) anghenion, diddordebau a galluoedd dysgwyr b) amcanion addysgu a dysgu wedi'u cyfoethogi

3. Gallu cefnogi gweithgareddau dysgu ar gyfer dysgwyr dawnus a thalentog	3.1 Dangos ystod o **strategaethau ar gyfer sicrhau cyfranogiad dysgwyr dawnus a thalentog** mewn gweithgareddau dysgu 3.2 Gweithio mewn partneriaeth â dysgwyr i gefnogi'r broses ddysgu 3.3 Cefnogi dysgwyr o ran gwerthuso i ba raddau y gwnaeth y gweithgareddau dysgu eu galluogi i fodloni eu hamcanion dysgu 3.4 Cefnogi dysgwyr i werthuso eu strategaethau dysgu a'u cyflawniadau a chynllunio dysgu yn y dyfodol 3.5 Rhoi gwybodaeth i ddysgwyr am **gyfleoedd eraill i ddatblygu eu doniau neu eu talentau penodol**

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i gefnogi dysgwyr dawnus a thalentog. Mae'n ofynnol dangos cymhwysedd o ran cefnogi cynllunio a chyflwyno rhaglenni a gweithgareddau dysgu i fodloni anghenion dysgu penodol dysgwyr. Mae hefyd yn cynnwys cefnogi dysgwyr o ran gwerthuso eu strategaethau dysgu a'u cyflawniadau a chynllunio dysgu yn y dyfodol a chyfeirio dysgwyr at gyfleoedd eraill i ddatblygu eu doniau neu dalentau penodol.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL34 Cefnogi disgyblion dawnus a thalentog
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 a 3.5 gael eu hasesu yn y gweithle. **Dysgwyr dawnus:** dysgwyr sydd â galluoedd academaidd eithriadol

	Dysgwyr talentog: dysgwyr sydd â galluoedd eithriadol mewn celf a dylunio, cerddoriaeth, addysg gorfforol neu mewn chwaraeon neu yn y celfyddydau perfformio megis dawns a drama **Eraill:** pobl yn y lleoliad a'r tu allan iddo sy'n gallu helpu o ran adnabod dysgwyr dawnus a thalentog a gweithgareddau cyflymu, ymestyn a chyfoethogi sy'n briodol i'w hanghenion a'u galluoedd, e.e: • dysgwyr a'u teuluoedd • arbenigwyr pwnc yn y lleoliad • arbenigwyr pwnc o'r cyfnod addysg nesaf e.e: uwchradd neu AB/AU • pobl fusnes leol • myfyrwyr israddedig ac ôl-raddedig Darperir **cyflymu** drwy ymestyn 'cywair' amcanion dysgu i'r rhai a ddisgwylir gan ddysgwyr hŷn neu gyflwyno amcanion o flynyddoedd diweddarach. Mae **ymestyn** yn cynnwys gweithio'n fanylach, gyda mwyfwy o gymlethdod, craffter neu haniaeth. Mae **cyfoethogi** yn ymwneud â rhoi sgiliau a dealltwriaeth ar waith mewn ystod ehangach o broblemau, gan gynnwys cyd-destunau anghyfarwydd a dod â cheinciau gwahanol o'r pwnc neu'r maes cwricwlwm at ei gilydd. **Adnoddau dysgu:** deunyddiau, offer (yn cynnwys TGCh), meddalwedd, llyfrau a deunyddiau ysgrifenedig eraill (e.e. taflenni, gweithlenni), DVDs ac ati sydd eu hangen i gefnogi addysgu dysgu **Strategaethau ar gyfer sicrhau cyfranogiad dysgwyr dawnus a thalentog** mewn gweithgareddau dysgu, e.e: • rhoi gwybodaeth, cyfarwyddyd a chymorth • defnyddio cwestiynau heriol i ymestyn dysgu ac ymgysylltiad dysgwyr â'r broses ddysgu • cynnig cyfleoedd i ddysgwyr drafod amcanion dysgu

	• annog dysgwyr i wneud penderfyniadau am y dulliau y byddant yn eu defnyddio i gyflawni amcanion dysgu • annog dysgwyr i gydweithredu o ran cyflawni amcanion dysgu • annog dysgwyr i fyfyrio ar yr hyn maent wedi'i gyflawni a'r hyn y gallent ei wneud nesaf **Cyfleoedd eraill ar gyfer datblygu doniau neu dalentau penodol** e.e: • gweithgareddau allgyrsiol a gynigir gan y lleoliad • gweithgareddau cymunedol • clybiau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol a grwpiau buddiannau
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	21

Teitl	Cefnogi dysgwyr dwyieithog
Lefel	3
Gwerth credyd	4

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Gallu rhyngweithio â dysgwyr dwyieithog	1.1 Ryngweithio â **dysgwyr dwyieithog** mewn ffordd sy'n: a) dangos parch at eu hiaith gyntaf neu iaith/ieithoedd eu cartref, eu gwerthoedd, eu diwylliant a'u credoau b) dangos sensitifrwydd o ran anghenion unigol c) atgyfnerthu hunanddelweddau cadarnhaol i'r dysgwyr 1.2 Defnyddio iaith a geirfa sy'n briodol i oedran, lefel dealltwriaeth a hyfedredd y dysgwr yn yr **iaith darged**
2. Gallu cefnogi dysgwyr dwyieithog i ddatblygu sgiliau yn yr iaith darged	2.1 Crynhoi polisi a gweithdrefnau'r sefydliad ar gyfer cefnogi dysgwyr dwyieithog 2.2 Crynhoi damcaniaethau caffael iaith gyntaf a chaffael a dysgu ieithoedd ychwanegol 2.3 Defnyddio gwybodaeth am ddamcaniaethau caffael ieithoedd ac anghenion a diddordebau dysgwyr unigol i gefnogi dysgu a datblygu'r iaith darged 2.4 Dangos ffyrdd o gyflwyno geiriau a strwythurau iaith newydd i ddysgwyr i ymestyn eu geirfa a'u meistrolaeth strwythurol ar yr iaith darged
3. Gallu cefnogi dysgwyr dwyieithog i fanteisio ar y cwricwlwm	3.1 Datblygu adnoddau dysgu i fodloni anghenion dysgwyr dwyieithog 3.2 Defnyddio **dulliau addysgu, dysgu ac asesu** i gefnogi dysgu a datblygiad iaith dysgwyr unigol 3.3 Ymdrin â heriau mewn perthynas â galwadau iaith gweithgareddau dysgu mewn ffyrdd sy'n cynnal hyder a hunanbarch y dysgwr

	3.4 Annog dysgwyr i ddod yn fwyfwy annibynnol o ran eu dysgu 3.5 Rhoi adborth i'r dysgwr ar gyfranogiad a chynnydd y dysgwr mewn perthynas â: a) y gweithgareddau dysgu b) datblygu iaith c) gwybodaeth bwnc, dealltwriaeth a sgiliau

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth a'r sgiliau i gefnogi dysgwyr dwyiethog. Mae'n addas ar gyfer y rhai sy'n darparu cymorth ar gyfer Saesneg fel iaith ychwanegol (EAL), neu Gymraeg neu Wyddeleg fel ail iaith. Mae'r uned hon yn ei gwneud yn ofynnol dangos cymhwysedd o ran cefnogi dysgwyr dwyieithog o ran datblygu a dysgu iaith yn yr ail iaith neu iaith ychwanegol briodol.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL35 Cefnogi disgyblion dwyieithog/aml-ieithog Deunyddiau hyfforddiant cychwynnol ar gyfer cynorthwy-wyr addysgu: Cynhwysiant
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 1.1, 1.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 a 3.5 gael eu hasesu yn y gweithle. **Dysgwyr dwyieithog** yw'r rhai sydd wedi dod i gysylltiad â dwy iaith neu fwy. Mae'r term yn cwmpasu'r rhai sydd newydd gyrraedd ac sy'n newydd i'r iaith a ddefnyddir i gyflwyno'r cwricwlwm, a'r dysgwyr dwyieithog lefel uwch sy'n gallu cyfathrebu'n hyderus yn yr iaith a ddefnyddir i gyflwyno'r cwricwlwm ond sydd angen cymorth pellach o ran defnyddio'r iaith mewn cyd-destunau academaidd. **Iaith darged** yw'r iaith ychwanegol neu'r ail iaith y mae ei hangen ar ddysgwyr dwyieithog i ddilyn y cwricwlwm h.y. Saesneg fel iaith ychwanegol (EAL) neu Gymraeg/Gwyddeleg fel ail iaith.

	Dulliau addysgu, dysgu ac asesu i gefnogi dysgu a datblygiad iaith dysgwyr dwyieithog e.e: • caniatáu amser i ddysgwyr addasu a dod yn gyfarwydd â strwythur a rhediad gwersi • sicrhau bod amcanion dysgu'n cael eu hesbonio'n glir drwy gymhorthion gweledol • cyflwyno, esbonio ac amlygu geirfa allweddol sy'n gysylltiedig â chynnwys pynciau • cynnig deunyddiau gweledol ac arddangosfeydd allweddol sy'n dangos prosesau tasgau a'r camau i'w cymryd • tasgau sgaffaldiau ysgrifennu • llefaredd sgaffaldiau • modelu iaith lafar ac ysgrifenedig i ategu caffaeliad • defnyddio rhaglenni TGCh i gefnogi sgiliau iaith ac i atgyfnerthu dysgu • integreiddio siarad, gwrando, darllen ac ysgrifennu yn yr iaith darged • atgyfnerthu dysgu iaith a dealltwriaeth ohoni drwy ailadrodd, amlygu geirfa a ddysgwyd, crynhoi a chofnodi'r hyn a ddysgwyd a chreu cyfleoedd i ailedrych ar gysyniadau allweddol drwy holi • annog ymatebion dysgwyr a hybu rhyngweithio gan ddefnyddio ffurfiau gwahanol ar holi • defnyddio deunyddiau dysgu sy'n ddiwylliannol hygyrch • gwahaniaethu rhwng tasgau dysgu yn cynnwys gwaith cartref • defnyddio cefnogaeth gan gymheiriaid i hybu meddwl a siarad mewn mamieithoedd i ategu dealltwriaeth
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir

Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	23

Teitl	Darparu cymorth dwyieithog ar gyfer addysgu a dysgu
Lefel	3
Gwerth credyd	6

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Gallu cyfrannu at asesu dysgwyr dwyieithog	1.1 Gynnal asesiad c**ychwynnol o ddysgwyr dwyieithog**, o dan gyfarwyddyd athro, gan ddefnyddio dewis iaith y dysgwr 1.2 Gweithio gyda **phobl berthnasol** i asesu profiad, galluoedd ac arddull dysgu dysgwyr dwyieithog mewn perthynas â'r rhaglen ddysgu arfaethedig 1.3 Esbonio pam y gallai fod angen **asesiad arbenigol** a gweithdrefnau'r lleoliad ar gyfer trefnu hyn 1.4 Rhoi adborth i ddysgwyr a phobl berthnasol ar ganlyniad yr asesiad a'r goblygiadau ar gyfer bodloni anghenion dysgu, datblygu iaith a lles y dysgwr 1.5 Rhoi gwybodaeth a chymorth i bobl berthnasol i'w helpu i fodloni anghenion dysgu, datblygiad iaith a lles y dysgwr
2. Gallu rhoi cymorth dwyieithog i ddysgwyr	2.1 Defnyddio dewis iaith dysgwyr i gyflwyno'r amgylchedd dysgu a gweithdrefnau'r lleoliad iddynt a'u helpu i ymgartrefu ynddynt 2.2 Gweithio gyda phobl berthnasol i nodi gweithgareddau dysgu sy'n hybu **dysgu wedi'i bersonoli** yn cynnwys datblygu sgiliau iaith dysgwyr 2.3 Dewis a defnyddio **strategaethau cymorth dwyieithog** i fodloni anghenion dysgwyr unigol 2.4 Darparu delfrydau ymddwyn da ar gyfer iaith gyntaf ac **iaith darged** dysgwyr 2.5 Defnyddio iaith gyntaf y dysgwr i ddefnyddio eu gwybodaeth a'u profiad blaenorol i gefnogi dysgu pellach 2.6 Cynnal a datblygu iaith gyntaf dysgwyr mewn cyd-destunau dysgu er mwyn eu galluogi i ddefnyddio eu cronfa iaith gyfan yn effeithiol ar gyfer dysgu

3. Gallu cefnogi cyfathrebu â theuluoedd dysgwyr dwyieithog	3.1 Rhyngweithio â **theuluoedd** dysgwyr dwyieithog mewn ffordd sy'n: a) dangos agwedd nad yw'n feirniadol b) gwerthfawrogi amrywiaeth c) cydnabod gwahaniaethau diwylliannol, crefyddol ac ethnig ch) hybu ymddiriedaeth 3.2 Rhoi gwybodaeth ddarllenadwy i deuluoedd fel y cytunir gan y lleoliad 3.3 Annog teuluoedd i rannu gwybodaeth am eu plentyn i gefnogi'r lleoliad o ran darparu ar gyfer ei les/lles a'i addysg/haddysg 3.4 Cofnodi'n gywir unrhyw wybodaeth a ddarperir gan y teuluoedd a'r dulliau cyfathrebu a ddefnyddiwyd, a throsglwyddo'r wybodaeth hon i'r unigolyn/bobl berthnasol yn y lleoliad ar unwaith
4. Gallu cyfrannu at adolygiadau o gyfathrebu â theuluoedd dysgwyr dwyieithog	4.1 Ymgynghori â phobl berthnasol am effeithiolrwydd **cyfathrebu** â theuluoedd dysgwyr dwyieithog 4.2 Defnyddio gwybodaeth am gyfathrebu â theuluoedd dysgwyr dwyieithog i gyfrannu at adolygiadau o ddulliau cyfathrebu 4.3 Nodi unrhyw anawsterau cyfathrebu neu faterion sy'n codi o ganlyniad i **wahaniaethau cyfathrebu** 4.4 Gweithio gyda phobl berthnasol i ddatrys unrhyw anawsterau neu broblemau cyfathrebu

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i ddarparu cymorth dwyieithog ar gyfer dysgwyr a'u teuluoedd y mae eu hiaith gyntaf neu eu prif iaith yn wahanol i'r un a ddefnyddir i gyflwyno'r cwricwlwm. Mae'n addas ar gyfer y rhai sy'n darparu cymorth ar gyfer Saesneg fel iaith ychwanegol (EAL), neu Gymraeg neu Wyddeleg fel ail iaith. Mae'r uned yn cynnwys defnyddio'r iaith gyntaf a'r iaith darged i gefnogi asesu a dysgu. Mae hefyd yn cynnwys cefnogi cyfathrebu â theuluoedd dysgwyr dwyieithog.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	

Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL36 Darparu cymorth dwyieithog/aml-ieithog ar gyfer addysgu a dysgu Deunyddiau hyfforddiant cychwynnol ar gyfer cynorthwy-wyr addysgu: Cynhwysiant
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 4.3 a 4.4 gael eu hasesu yn y gweithle. Mae **asesu cychwynnol** yn darparu'r wybodaeth angenrheidiol ar gyfer cynllunio'n ofalus weithgareddau dysgu sydd eu hangen ar gyfer dysgwyr sydd newydd gyrraedd, gan gynnwys: • iaith gyntaf a chefndir ethnig • rhuglder mewn Saesneg • profiad a chyflawniadau addysgol blaenorol • anghenion ehangach megis sefyllfa gartref dysgwr **Dysgwyr dwyieithog** yw'r rhai sydd wedi dod i gysylltiad â dwy iaith neu fwy. Mae'r term yn cwmpasu'r rhai sydd newydd gyrraedd ac sy'n newydd i'r iaith a ddefnyddir i gyflwyno'r cwricwlwm, a'r dysgwyr dwyieithog lefel uwch sy'n gallu cyfathrebu'n hyderus yn yr iaith a ddefnyddir i gyflwyno'r cwricwlwm ond sydd angen cymorth pellach o ran defnyddio'r iaith mewn cyd-destunau academaidd. **Pobl berthnasol** yw'r rhai ag angen a hawl i ddarparu a derbyn gwybodaeth am ddysgwyr dwyieithog fel sy'n berthnasol i'r lleoliad e.e: • aelodau teulu • athrawon sy'n gyfrifol am y dysgwyr • cydlynydd cyflawniad lleiafrifoedd ethnig • athro cymorth iaith ddwyieithog • cynorthwy-wyr addysgu dwyieithog • athro arbenigol EAL • cydlynydd iaith • Athro iaith Saesneg/Cymraeg/Gwyddeleg • staff ynghynghorol neu beripatetig perthnasol yr awdurdod lleol

	Mae'n rhaid i rannu gwybodaeth gadw bob amser at bolisi cyfrinachedd a gweithdrefnau diogelu plant y lleoliad. **Asesiad arbenigol**: asesiad sy'n cael ei gynnal a'i ddehongli gan weithiwr proffesiynol â chymwysterau priodol i archwilio anghenion penodol, yn fanwl yn aml: • hyfedredd yn yr iaith gyntaf • anghenion addysgol arbennig • asesiadau iechyd • asesiadau gofal **Dysgu wedi'i bersonoli:** cadw pwyslais ar gynnydd unigol, er mwn uchafu gallu pob plentyn a phobl ifanc i ddysgu, cyflawni a chyfranogi. Mae hyn yn golygu cefnogi a herio pob dysgwr i gyflawni safonau cenedlaethol ac ennill y sgiliau sydd eu hangen arnynt i ffynnu a llwyddo drwy gydol eu bywydau. Nid yw 'dysgu wedi'i bersonoli' yn ymwneud â chynlluniau gwersi unigol neu unigoli, lle y caiff plant eu haddysgu ar wahân, drwy ymagwedd un wrth un yn bennaf **Strategaethau cymorth dwyieithog** e.e: • dehongli gwybodaeth lafar ac ysgrifenedig • defnyddio iaith gyffredin neu iaith darged briodol i esbonio gwybodaeth neu gyfarwyddiadau • cefnogi defnyddio mamieithoedd dysgwyr gyda chyfoedion a staff dwyieithog • datblygu adnoddau dysgu dwyieithog • defnyddio llyfrau a deunyddiau dwyieithog priodol i gefnogi dysgu • dewis anoddau sy'n ddiwylliianol berthnasol i gynyddu cymhelliant a chyfranogiad • monitro dealltwriaeth dysgwyr mewn ffyrdd nad ydynt yn cynnwys defnyddio'r iaith darged yn unig • manteisio ar iaith a ddefnyddiwyd yn flaenorol i ysgogi gwybodaeth flaenorol a'i chysylltu â phrofiad dysgwyr • hybu meddwl a siarad mewn mamieithoedd i ategu dealltwriaeth **Iaith darged** yw'r iaith ychwanegol neu'r ail iaith y mae ei hangen ar ddysgwyr dwyieithog i ddilyn y cwricwlwm h.y. Saesneg fel iaith ychwanegol (EAL) neu Gymraeg/Gwyddeleg fel ail iaith.

	Teuluoedd – mae hyn yn cynnwys rhieni (mam a thadau) a gofalwyr a theuluoedd estynedig a dewisedig sy'n cyfrannu'n sylweddol at les dysgwyr unigol a'r rhai a allai fod â chyfrifoldeb cyfreithiol Mae **cyfathrebu** yn cynnwys: • ar lafar • di-eiriau • anffurfiol • ffurfiol **Gwahaniaethau cyfathrebu** rhwng unigolion a allai greu rhwystrau i gyfathrebu effeithiol rhyngddynt e.e: • iaith • nam ar y synhwyrau • nam lleferydd, iaith neu gyfathrebu • galluoedd gwybyddol • cyflwr emosiynol • gwahaniaethau diwylliannol
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	32

Teitl	Cefnogi plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig
Lefel	3
Gwerth credyd	5

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall hawliau plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig	1.1 Grynhoi hawliau cyfreithiol plant a phobl ifanc **anabl** a'r rhai ag **anghenion addysgol arbennig** 1.2 Crynhoi'r fframweithiau asesu ac ymyrraeth ar gyfer plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig 1.3 Esbonio pwysigrwydd cydnabyddiaeth ac ymyrraeth gynnar ar gyfer plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig 1.4 Esbonio pwrpas cynlluniau unigol i blant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig 1.5 Esbonio egwyddorion gweithio'n gynhwysol gyda phlant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig
2. Deall anableddau a/neu anghenion addysgol arbennig plant a phobl ifanc yn ei ofal ei hun	2.1 Esbonio'r gydberthynas rhwng anabledd ac anghenion addysgol arbennig 2.2 Esbonio natur anableddau penodol a/neu anghenion addysgol arbennig plant a phobl ifanc maent yn gweithio gyda nhw. 2.3 Esbonio'r **ddarpariaeth arbennig** sydd ei hangen ar blant a phobl ifanc y mae'n gweithio gyda nhw 2.4 Esbonio'r patrwm datblygu disgwyliedig ar gyfer plant a phobl ifanc a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig y mae'n gweithio gyda nhw
3. Gallu cefnogi cynnwys plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig	3.1 **Cael gwybodaeth** am yr anghenion, galluoedd a diddordebau unigol plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol y mae'n gweithio gyda nhw 3.2 Nodi **rhwystrau rhag cyfranogiad** ar gyfer plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig y

			mae'n gweithio gyda nhw
		3.3	Defnyddio gwybodaeth am blant a phobl ifanc unigol i dynnu ymaith rhwystrau rhag cyfranogiad
		3.4	Cynnwys plant, pobl ifanc ac **eraill** ac ymgynghori â nhw wrth benderfynu ar y camau sydd angen eu cymryd i gefnogi **cyfranogiad** a **mynediad cyfartal**
		3.5	Dangos ffyrdd o gefnogi **cynhwysiant** ac arferion cynhwysol yn ei waith ei hun gyda phlant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig
4.	Gallu cefnogi plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig i gyfranogi yn yr ystod lawn o weithgareddau a phrofiadau	4.1	Nodi a rhoi ar waith **addasiadau** y gellir eu gwneud i gefnogi plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig i gyfranogi yn yr ystod lawn o weithgareddau a phrofiadau a ddarperir gan y lleoliad
		4.2	Cefnogi plant a phobl ifanc i ddefnyddio cymhorthion ac offer arbenigol fel bo angen i'w galluogi i gyfranogi mewn gweithgareddau a phrofiadau
		4.3	Dangos ffyrdd o gefnogi **cyfranogiad** a **mynediad cyfartal** ar gyfer plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig
5.	Gallu cefnogi eraill i ymateb i anghenion plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig	5.1	Annog a chefnogi eraill i gymryd rhan o ran arsylwi a nodi anghenion, galluoedd a diddordebau plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig
		5.2	Annog a chefnogi eraill i gymryd rhan mewn gweithgareddau gyda phlant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig
		5.3	Gweithio mewn partneriaeth â phlant, pobl ifanc ac eraill i adolygu a gwella gweithgareddau a phrofiadau a ddarperir ar gyfer plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i gefnogi plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig. Mae'n cwmpasu deall hawliau ac anghenion plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig; cefnogi cynhwysiant a chyfranogiad; a helpu eraill i ymateb i anghenion plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	CCLD 321 (STL38) Cefnogi plant ag anableddau neu anghenion addysgol arbennig Deunyddiau hyfforddiant cychwynnol: Cynhwysiant
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 3.1, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2 a 5.3 gael eu hasesu yn y gweithle. **Anabl:** Mae Deddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd yn diffinio unigolyn anabl fel rhywun sydd â nam corfforol neu feddyliol sy'n cael effaith negyddol sylweddol a hir dymor ar ei allu/gallu i gyflawni gweithgareddau o ddydd i ddydd. **Anghenion addysgol arbennig:** mae plant a phobl ifanc ag anghenion addysgol arbennig yn dysgu'n wahanol i'r rhan fwyaf o blant neu bobl ifanc o'r un oedran. Mae'n bosibl y bydd angen cymorth ychwanegol neu gymorth gwahanol ar y plant a'r bobl ifanc hyn o'u cymharu â phlant a phobl ifanc eraill **Darpariaeth arbennig:** darpariaeth sy'n ychwanegol at, neu'n wahanol fel arall, i'r ddarpariaeth a wneir yn gyffredinol ar gyfer plant o'u hoedran mewn ysgolion a gynhelir gan yr Awdurdod Lleol, ac eithrio ysgolion arbennig, yn yr ardal **Cael gwybodaeth** am anghenion, galluoedd a diddordebau unigol plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig gan: • y plant a'r bobl ifanc eu hunain • aelodau'r teulu

	• cydweithwyr yn y lleoliad • asiantaethau cymorth allanol • cynlluniau unigol **Rhwystrau rhag cyfranogiad:** unrhyw beth sy'n atal plentyn neu unigolyn ifanc rhag cyfranogi'n llawn mewn gweithgareddau a phrofiadau a gynigir gan y lleoliad neu'r gwasanaeth **Eraill** yn ôl ei rôl ei hun e.e: • aelodau teulu • cydweithwyr yn y lleoliad • gweithwyr proffesiynol allanol i'r lleoliad Mae **cyfranogiad** yn cynnwys: gofyn i blant a phobl ifanc am yr hyn sy'n gweithio, yr hyn nad yw'n gweithio a'r hyn a allai weithio'n well; a'u cynnwys yn y broses ddylunio, cyflwyno a gwerthuso gwasanaethau yn barhaus. **Mynediad cyfartal:** sicrhau bod rhwystrau gwahaniaethol rhag mynediad yn cael eu tynnu ymaith a chaniatáu ar gyfer anghenion unigol plant a phobl ifanc **Cynhwysiant:** Proses o nodi, deall a chwalu rhwystrau rhag cyfranogiad a pherthyn. **Addasiadau** y gellir eu gwneud i gefnogi cyfranogiad plant a phobl ifanc anabl a'r rhai ag anghenion addysgol arbennig mewn perthynas â: • yr amgylchedd • gweithgareddau • arfer gwaith • adnoddau
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	01 Iechyd, gwasanaethau cyhoeddus a gofal 01.5 Datblygiad a lles plant
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir

Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	24

Teitl	Cefnogi plant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol
Lefel	3
Gwerth credyd	4

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall y dylanwadau sy'n effeithio ar ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol plant a phobl ifanc	1.1 Esbonio sut y gallai agweddau ar fagwraeth, amgylchiadau'r cartref ac iechyd corfforol ac emosiynol plant a phobl ifanc effeithio ar eu gallu i uniaethu ag eraill 1.2 Esbonio effaith unrhyw brofiadau negyddol neu drawmatig yn y cartref ar blant a phobl ifanc ar eu ymddygiad a'u gallu i ymateb yn emosiynol 1.3 Esbonio sut y gallai anhwylderau seicolegol a seiciatrig sy'n effeithio ar blant a phobl ifanc effeithio ar y ffordd maent yn uniaethu ag eraill 1.4 Esbonio sut y gallai meddyginiaeth a gymerir gan blant a phobl ifanc effeithio ar eu galluoedd gwybyddol a chorfforol, eu hymddygiad a'u gallu i ymateb yn emosiynol
2. Deall anghenion addysgol arbennig plant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, emosiynol a datblygiad cymdeithasol	2.1 Esbonio anghenion penodol plant a phobl ifanc yn y lleoliad o ran ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol 2.2 Crynhoi cynlluniau unigol **plant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol** y mae'n gweithio gyda nhw
3. Gallu cefnogi rheoli ymddygiad plant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol	3.1 Gweithio gyda phlant, pobl ifanc ac **eraill** i nodi a phennu nodau a ffiniau ymddygiad i blant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol 3.2 Esbonio sut mae nodau a ffiniau'n cefnogi plant a phobl ifanc i ddatblygu ac atgyfnerthu sgiliau cymdeithasol ac emosiynol 3.3 Rhoi cymorth i blant, pobl ifanc ac eraill i ddeall a rhoi nodau a ffiniau ar waith

		3.4	Cydweithio ag eraill i roi ymagwedd gadarnhaol, gyfunol ar waith o ran rheoli dadrithiad ac ymddygiad heriol ymhlith plant a phobl ifanc
		3.5	Defnyddio gwybodaeth am blant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad datblygiad emosiynol a chymdeithasol i gyfrannu at gynnig cyfleoedd diogel a chefnogol i sefydlu a chynnal rheolau cymunedol a datblygu rhyngweithio cymdeithasol
		3.6	Dangos strategaethau ar gyfer hybu ymddygiad cadarnhaol a rheoli **ymddygiad amhriodol** ymhlith plant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol
4.	Gallu cefnogi plant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol i feithrin cydberthnasoedd ag eraill	4.1	Cynnig cyfleoedd i blant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol feithrin cysylltiadau cymdeithasol a chydberthnasoedd ag eraill
		4.2	Dangos ffyrdd o annog cydweithredu rhwng plant a phobl ifanc mewn ffyrdd sy'n gymesur i'w hoedran a chyfnod eu datblygiad
		4.3	Rhyngweithio â phlant, pobl ifanc ac oedolion eraill mewn ffyrdd sy'n cynnig enghraifft gadarnhaol a chyson o gydberthnasoedd rhyngbersonol effeithiol
		4.4	Dangos ffyrdd o ymateb i sefyllfaoedd o wrthdaro, ac achosion o ymddygiad amhriodol gan ystyried ei ddiogelwch ei hun a diogelwch pobl eraill yn briodol
		4.5	Dangos strategaethau ar gyfer helpu i ailfeithrin cydberthnasoedd emosiynol sydd wedi chwalu rhwng a) plant a phobl ifanc b) plant neu bobl ifanc ac oedolion
		4.6	Dangos ffyrdd o gefnogi plant a phobl ifanc i adolygu eu sgiliau cymdeithasol ac emosiynol ac effaith y rhain ar bobl eraill a'i hunan
5.	Gallu cefnogi plant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol i feithrin hunanddibyniaeth a hunanbarch	5.1	Dangos ffyrdd o annog plant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol i: a) gyfleu eu teimladau, eu hanghenion a'u syniadau

	b) gwneud eu penderfyniadau eu hunain c) cymryd cyfrifoldeb am yr hyn maent yn ei wneud 5.2 Cefnogi plant a phobl ifanc i ailganolbwyntio ar nodau, ffiniau a chyfrifoldebau personol ar ôl cyfnodau anodd lle maent wedi colli hunanreolaeth 5.3 Cynnig cyfleoedd i blant a phobl ifanc ddatblygu **sgiliau hunanreoli** 5.4 Dangos strategaethau ar gyfer cydnabod a gwobrwyo cyflawniadau ac ymdrechion tuag at hunanddibyniaeth sy'n briodol i oedran, galluoedd a lefel datblygiad plant a phobl ifanc

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r ddealltwriaeth, y wybodaeth a'r sgiliau i gefnogi plant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol. Mae hyn yn cynnwys deall y dylanwadau sy'n effeithio ar ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol plant a phobl ifanc a'u cefnogi i ddatblygu sgiliau emosiynol a chymdeithasol, hunanddibyniaeth a hunan-barch. Mae'r uned hon hefyd yn cwmpasu gweithio gydag eraill, gan gynnwys plant, pobl ifanc ac oedolion eraill i gefnogi rheoli ymddygiad.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL41 Cefnogi disgyblion ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 3.1, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 5.1, 5.2, 5.3 a 5.4 gael eu hasesu yn y gweithle Mae **plant a phobl ifanc ag anghenion ymddygiad, datblygiad emosiynol a chymdeithasol** yn cynnwys y rhai: • sy'n profi anawsterau emosiynol ac

	ymddygiadol • sy'n dawedog neu sydd wedi'u hynysu neu'n dangos ymatebion ffobig i'r ysgol • sy'n aflonydd ac yn peri gofid, sy'n orfywiog ac sy'n ei chael yn anodd canolbwyntio • â sgiliau cymdeithasol anaeddfed neu anhwylderau ar eu personoliaeth • sy'n dangos ymddygiad heriol a allai ddeillio o anghenion cymhleth eraill **Eraill** yn ôl ei rôl ei hun e.e: • aelodau teulu • athrawon • oedolion eraill yn y lleoliad • gweithwyr proffesiynol y tu allan i'r lleoliad e.e. seicolegwyr addysgol **Ymddygiad amhriodol** yw ymddygiad sy'n gwrthdaro â gwerthoedd a chredoau derbyniedig y lleoliad a'r gymdeithas. Gall ymddygiad amhriodol gael ei ddangos ar lafar, yn ysgrifenedig, ar ffurf ymddygiad di-eiriau neu gamdriniaeth gorfforol. **Sgiliau hunanreoli**: sgiliau personol a fydd yn helpu plant a phobl ifanc i drefnu eu hunain ac i reoli eu hymddygiad, yn cynnwys: • gwneud dewisiadau • gwneud penderfyniadau • datrys problemau • hunanfynegiant • sgiliau bywyd cyffredinol
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	01 Iechyd, gwasanaethau cyhoeddus a gofal 01.5 Datblygiad a lles plant
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael/o	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	25

Teitl	Cefnogi dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu
Lefel	3
Gwerth credyd	4

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall anghenion addysgol arbennig dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu	1.1 Esbonio sut mae anawsterau gwybyddol yn effeithio ar ddatblygu iaith a chyfathrebu, ac i'r gwrthwyneb a sut mae hyn yn effeithio ar ddysgu 1.2 Esbonio'r gwahaniaethau sylweddol rhwng anawsterau dysgu cyffredinol sy'n gallu effeithio ar bob agwedd ar ddysgu ac anawsterau dysgu penodol neu nam iaith sy'n gallu ymddangos yn anghyson o ran patrwm cyffredinol galluoedd dysgwr 1.3 Esbonio'r ystod o sgiliau gwybyddol sydd eu hangen ar gyfer dysgu effeithiol ac effeithiau anableddau unigol neu luosog ar alluoedd megis amgyffrediad, y cof a phrosesu gwybodaeth 1.4 Esbonio **anghenion gwybyddol a dysgu penodol** dysgwyr yn y lleoliad a goblygiadau'r rhain o ran cefnogi mathau gwahanol o weithgareddau dysgu 1.5 Crynhoi cynlluniau unigol **dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu** y mae'n gweithio gyda nhw
2. Gallu cefnogi dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu yn ystod gweithgareddau dysgu	2.1 Esbonio pwysigrwydd dysgu gweithgar i ddysgwyr ag anawsterau gwybyddol a dysgu 2.2 Dewis ac addasu **adnoddau dysgu** i fodloni anghenion dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu 2.3 Dangos ystod o **strategaethau ar gyfer cefnogi dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu i gymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu** 2.4 Dangos ffyrdd o addasu gweithgareddau dysgu i sicrhau dilyniant cynyddol ac ochrol tuag y canlyniadau dysgu bwriadedig ar gyfer dysgwyr sy'n gwneud cynnydd hynod araf

3. Gallu cefnogi dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu i ddatblygu strategaethau dysgu	3.1 Dangos ystod o **strategaethau ar gyfer cefnogi dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu i ddatblygu strategaethau dysgu** 3.2 Dangos ffyrdd o hybu hunan-barch, hunanhyder a sgiliau hunangymorth dysgwyr 3.3 Dangos ffyrdd o annog dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu i gymryd cyfrifoldeb am eu dysgu eu hunain 3.4 Gwrando'n ofalus ar ddysgwyr a'u hannog yn gadarnhaol i gyfleu eu hanghenion a'u syniadau ar gyfer dysgu yn y dyfodol 3.5 Cefnogi dysgwyr i adolygu eu strategaethau dysgu a chynllunio sut i'w gwella

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r ddealltwriaeth, y wybodaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i gefnogi dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu. Mae hyn yn cynnwys deall anghenion addysgol arbennig dysgwyr; eu cefnogi yn ystod gweithgareddau dysgu; a'u helpu i ddatblygu strategaethau dysgu effeithiol.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL40 Cefnogi disgyblion ag anghenion gwybyddol a dysgu
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 a 3.5 gael eu hasesu yn y gweithle. **Anghenion gwybyddol a dysgu:** anghenion mewn perthynas â'r sgiliau sydd eu hangen ar ddysgwyr effeithiol, yn cynnwys: • sgiliau iaith, cof ac ymresymu • sgiliau dilyniannu a threfnu • dealltwriaeth o rif • datrys problemau a sgiliau datblygu

	cysyniadau • sgiliau echddygol manwl a bras **Dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu** yw'r rhai sy'n dangos nodweddion o: • anawsterau dysgu cymedrol, difrifol neu ddwys • anawsterau dysgu penodol, e.e dyslecsia, dyspracsia • anhwylder ar y sbectrwm awtistig **Adnoddau dysgu:** deunyddiau, offer (gan gynnwys TGCh), meddalwedd, llyfrau a deunyddiau ysgrifenedig eraill (e.e taflenni, gweithlenni), DVDs, ac ati sydd eu hangen i gefnogi addysgu a dysgu **Strategaethau ar gyfer cefnogi dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu i gymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu** e.e: • darparu lefelau o sylw, sicrwydd a chymorth unigol o ran tasgau dysgu fel bo'n briodol i anghenion y dysgwr • rhoi cymorth yn ôl yr angen i alluogi'r dysgwr i ddilyn cyfarwyddiadau • rhoi anogaeth gadarnhaol, adborth a chanmoliaeth i atgyfnerthu a chynnal diddordeb ac ymdrechion y dysgwr yn y gweithgareddau dysgu **Gweithgareddau dysgu:** y tasgau dysgu a gweithgareddau arfaethedig ar gyfer dysgwyr unigol, grwpiau o ddysgwyr neu'r dosbarth cyfan **Strategaethau ar gyfer cefnogi dysgwyr ag anghenion gwybyddol a dysgu i ddatblygu strategaethau dysgu** e.e: • strwythuro'r amgylchedd dysgu i hwyluso datblygu sgiliau trefnu a chofio • dilyniannu a strwythuro profiadau dysgu fel bod y dysgwr yn datblygu sgiliau trefnu, prosesu gwybodaeth a datrys problemau • defnyddio dulliau gweledol, clywedol a chyffyrddol i helpu'r dysgwr i ddeall defnydd swyddogaethol gwrthrychau ac ennill gwybodaeth am yr amgylchedd • darparu gwybodaeth, cyngor a chyfleoedd i'r dysgwr ddewis a gwneud ei benderfyniadau ei hun am ei ddysgu

	ei hun
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	21

Teitl	Cefnogi dysgwyr ag anghenion cyfathrebu a rhyngweithio
Lefel	3
Gwerth credyd	4

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall anghenion addysgol arbennig dysgwyr ag anghenion cyfathrebu a rhyngweithio	1.1 Esbonio namau ac anhwylderau cyfathrebu dysgwyr yn y lleoliad a'r goblygiadau ar gyfer datblygu iaith a chyfathrebu, rhyngweithio cymdeithasol a dysgu 1.2 Esbonio'r gwahaniaethau rhwng patrymau cyfathrebu arferol a'r patrymau penodol neu fwy anarferol o ran cyfathrebu a ddangosir gan ddysgwyr sy'n hwyr yn datblygu, â nam datblygiadol sylweddol neu'r rhai sydd â rhyw fath o anhwylder cyfathrebu neu iaith 1.3 Esbonio'r rhyngweithio rhwng caffael iaith yn hwyr, datblygiad gwybyddol ac anhwylder ar y synhwyrau 1.4 Esbonio anghenion iaith, cyfathrebu a rhyngweithio penodol dysgwyr yn y lleoliad 1.5 Crynhoi cynlluniau unigol **dysgwyr ag anghenion cyfathrebu a rhyngweithio** y mae'n gweithio gyda nhw
2. Gallu cefnogi dysgwyr ag anghenion cyfathrebu a rhyngweithio i uchafu dysgu	2.1 Dangos ffyrdd o gefnogi dysgwyr ag anghenion cyfathrebu a rhyngweithio i gymryd rhan mewn tasgau a gweithgareddau dysgu 2.2 Dewis a defnyddio'r **dull cyfathrebu** mwyaf priodol i atgyfnerthu'r iaith lafar 2.3 Cefnogi dysgwyr o ran defnyddio **dulliau cyfathrebu estynedig ac amgen** fel bo'n briodol i'w hanghenion 2.4 Dangos ffyrdd o gefnogi ymdrechion dysgwyr o ran cymryd rhan mewn tasgau a gweithgareddau dysgu 2.5 Dangos ffyrdd o hybu hunan-barch ac annibynniaeth dysgwyr
3. Gallu cefnogi dysgwyr ag anghenion	3.1 Cynnig cyfleoedd i ddysgwyr ag

cyfathrebu a rhyngweithio i feithrin cydberthnasoedd ag eraill	anghenion cyfathrebu a rhyngweithio ddechrau a chynnal cydberthnasoedd ag **eraill**, ac ymateb iddynt 3.2 Dangos ffyrdd o gefnogi dysgwyr o ran: a) cyfrannu at sgyrsiau a thrafodaethau ag eraill b) ymateb yn adeiladol i gyfraniadau pobl eraill at sgyrsiau a thrafodaethau 3.3 Rhoi anogaeth a chymorth i alluogi pobl eraill i ymateb yn gadarnhaol i ddysgwyr ag anghenion cyfathrebu a rhyngweithio 3.4 Ymateb i lefel iaith fynegi ac ymateb dysgwyr i atgyfnerthu iaith lafar a hybu annibyniaeth

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r ddealltwriaeth, y wybodaeth a'r sgiliau i gefnogi dysgwyr ag anghenion cyfathrebu a rhyngweithio. Mae hyn yn cynnwys deall anghenion addysgol arbennig dysgwyr a dangos cymhwysedd o ran eu cefnogi yn ystod gweithgareddau dysgu ac wrth ryngweithio ag eraill.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL39 Cefnogi disgyblion ag anghenion cyfathrebu a rhyngweithio
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3 a 3.4 gael eu hasesu yn y gweithle. **Dysgwr ag anghenion cyfathrebu a rhyngweithio:** dysgwyr ag anghenion addysgol arbennig difrifol a/neu gymhleth sy'n deillio o un neu fwy o'r canlynol: • iaith a lleferydd araf, namau ac anhwylderau iaith a lleferydd • anawsterau dysgu penodol, e.e dyslecsia, dyspracsia

	• anhwylder ar y sbectrwm awtistig • nam synhwyraidd neu gorfforol parhaol yn cynnwys bod yn fyddarddall, byddardod a nam ar y golwg • anawsterau dysgu cymedrol, difrifol neu ddwys sy'n effeithio ar eu gallu i gyfathrebu a rhyngweithio ag eraill **Dull cyfathrebu** i atgyfnerthu iaith lafar e.e: • gweledol • clywedol • cyffyrddol • arwyddo **Dulliau cyfathrebu estynedig ac amgen** yw'r systemau a'r offer a ddefnyddir gan ddysgwyr â nam synhwyraidd neu gorfforol i'w galluogi i gyfathrebu ag eraill a chymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu, e.e: • Ymagweddau Cyfathrebu Cyflawn a defnydd cysylltiedig o ystod o systemau cyfathrebu ag arwyddion, gan gynnwys iaith arwyddion Saesneg ac iaith arwyddion Prydain • Braille • offer i wella clyw, golwg neu leferydd, e.e. offer TGCh, cymhorthion clywedol a gweledol, offer awdiolegol ac offer cynyddu sain, dyfeisiau gweledDedd isel, syntheseiswyr lleferydd **Eraill** y mae dysgwyr yn rhyngweithio â nhw yn y lleoliad e.e: • cyfoedion • athro dosbarth • athrawon pwnc • staff cymorth • cynorthwywyr sy'n rhieni • gweithwyr proffesiynol o'r tu allan i'r lleoliad e.e. therapydd lleferydd ac iaith
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol

Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	21

Teitl	Cefnogi dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol
Lefel	3
Gwerth credyd	4

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall effaith anabledd corfforol, echddygol a/neu synhwyraidd ar blant a phobl ifanc	1.1 Esbonio effaith anabledd sylfaenol ar ddatblygiad cymdeithasol, emosiynol a chorfforol plant a phobl ifanc 1.2 Esbonio effaith: a) cyflyrau hirdymor neu gynyddol b) salwch cronig, poen a blinder ar emosiynau, dysgu, ymddygiad ac ansawdd bywyd plant a phobl ifanc 1.3 Esbonio sut y gallai meddyginiaeth a gymerir gan blant a phobl ifanc effeithio ar eu galluoedd gwybyddol a chorfforol, eu hymddygiad a'u gallu i ymateb yn emosiynol
2. Deall anghenion addysgol arbennig dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol	2.1 Esbonio natur a lefel anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol o ran dysgwyr yn y lleoliad 2.2 Crynhoi cynlluniau unigol **dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol** y mae'n gweithio gyda nhw 2.3 Esbonio rolau a chyfrifoldebau pobl **eraill** sy'n cyfrannu at gefnogi dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol 2.4 Esbonio'r mathau **o offer arbenigol** a thechnoleg a ddefnyddir gan athrawon y mae'n gweithio gyda nhw a sut mae'n helpu i oresgyn neu leihau effaith nam synhwyraidd neu gorfforol 2.5 Esbonio pwysigrwydd gwneud y defnydd gorau posibl o alluoedd synhwyraidd a chorfforol gweddilliol dysgwyr
3. Gallu cefnogi dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol i uchafu dysgu	3.1 Addasu trefn yr amgylchedd dysgu a'r offer a ddefnyddir i alluogi dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol i fanteisio ar gyfleoedd dysgu, a hynny gymaint â phosibl

	3.2 Dewis, datblygu a **defnyddio deunyddiau addysgu a dysgu** yn y cyfrwng priodol fel sydd eu hangen ar ddysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol 3.3 Dangos ffyrdd o gefnogi dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol i gymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu fel bo'n briodol i'w lefel datblygiad, eu galluoedd corfforol ac unrhyw gyflwr meddygol 3.4 Dangos ffyrdd o ddefnyddio a helpu dysgwyr i ddefnyddio unrhyw offer arbenigol i'w cadw'n gyfforddus a'u hannog i gymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu gymaint â phosibl 3.5 Dangos ffyrdd o hybu hunan-barch ac annibyniaeth dysgwyr
4. Gallu rhoi rhaglenni dysgu strwythuredig ar waith i blant a phobl ifanc ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol	4.1 Defnyddio gwybodaeth am blant a phobl ifanc unigol i gyfrannu at gynllunio **rhaglenni dysgu strwythuredig** 4.2 Gweithio gyda phlant, pobl ifanc ac eraill i gynllunio cyflwyno rhaglenni dysgu strwythuredig i: a) leihau ffactorau sy'n tynnu sylw b) lleihau tarfu ar arferion ac amserlenni arferol c) cael eu cynnal ar adeg pan fydd plant a phobl ifanc ar eu mwyaf ymatebol a phan fyddant yn cael y budd mwyaf posibl 4.3 Esbonio pwysigrwydd bod yn ymatebol a hyblyg o ran rhoi gweithgareddau strwythuredig ar waith i ddysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol 4.4 Rhoi gweithgareddau strwythuredig ar waith fel y cytunir arnynt gyda phlant, pobl ifanc ac eraill i fodloni anghenion dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned (s)	Mae'r uned hon yn darparu'r ddealltwriaeth, y wybodaeth a'r sgiliau i gefnogi dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol. Mae hyn yn cynnwys deall hawliau ac anghenion dysgwyr, gan gynnwys eu hanghenion addysgol arbennig, a dangos cymhwysedd o ran cefnogi dysgwyr i gymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu. Mae hefyd yn ofynnol dangos cymhwysedd o ran rhoi rhaglenni strwythuredig ar waith i fynd i'r afael ag anghenion penodol dysgwyr e.e. rhaglenni annibyniaeth neu therapi iaith a lleferydd.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL42 Cefnogi disgyblion ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2 a 4.4 gael eu hasesu yn y gweithle. **Dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol** dysgwyr sy'n dangos graddfeydd o namau ar y clyw, y golwg a/neu nam corfforol **Eraill** a allai gyfrannu at gefnogi dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol e.e: • gweithiwr proffesiynol arweiniol • aelodau teulu • athrawon sy'n gyfrifol am y dysgwr • athrawon arbenigol yn y lleoliad neu sy'n rhan o wasanaethau cymorth lleol • Cydlynydd Anghenion Addysgol Arbennig • gweithwyr proffesiynol iechyd • gweithwyr iechyd proffesiynol cysylltiedig e.e therapyddion iechyd proffesiynol

	Offer arbenigol: offer a chymhorthion dysgu a allai fod eu hangen ar ddysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol, e.e: • cymhorthion clywedol • cymhorthion gweledol • cymhorthion symudedd • Peiriannau Braille • meddalwedd a chaledwedd technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh) **Deunyddiau addysgu a dysgu:** y deunyddiau sy'n addas ar gyfer dysgwyr ag anableddau synhwyraidd, amlsynhwyraidd neu gorfforol, e.e: • diagramau cyffyrddadwy • Braille • deunydd fideo neu DVD ag isdeiltau • caledwedd a meddalwedd TGCh **Rhaglenni dysgu strwythuredig:** rhaglenni dysgu unigol i fynd i'r afael ag anghenion ychwanegol dysgwyr ag anghenion synhwyraidd a/neu gorfforol, e.e ffisiotherapi, symudedd, therapi lleferydd ac iaith, therapi galwedigaethol a rhaglenni annibyniaeth
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael gan/o	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	21

Teitl	Cefnogi plant a phobl ifanc yn ystod cyfnodau o newid yn eu bywydau
Lefel	3
Gwerth credyd	4

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall ystod ac effaith cyfnodau o newid y gallai plant a phobl ifanc eu hwynebu	1.1 Esbonio'r **mathau o newidiadau** gwahanol y gallai plant a phobl ifanc eu hwynebu 1.2 Esbonio patrymau newidiadau o fod yn blentyn hyd at droi'n oedolyn 1.3 Esbonio sut y gallai mathau gwahanol o newidiadau effeithio ar blentyn neu unigolyn ifanc 1.4 Esbonio sut y gallai'r canlynol ddylanwadu ar ymagwedd plentyn neu unigolyn ifanc at newidiadau: a) diwylliant b) crefydd c) credoau ch) rhyw d) cam datblygu dd) profiadau blaenorol 1.5 Esbonio sut y gallai newidiadau effeithio ar blant a phobl ifanc sydd â'r perygl mwyaf o gael eu gwahardd neu o dangyflawniad 1.6 Esbonio pam y gallai fod angen cymorth ychwanegol ar blant a phobl ifanc ag anableddau neu anghenion addysgol arbennig i ymdopi â newidiadau
2. Gallu cydnabod ac ymateb i newidiadau mewn bywydau plant a phobl ifanc	2.1 Esbonio gydag enghreifftiau yr arwyddion bod plentyn neu unigolyn ifanc yn wynebu cyfnod o newid yn ei fywyd 2.2 Cynnig cyfleoedd i blant a phobl ifanc archwilio a thrafod digwyddiadau a phrofiadau arwyddocaol a allai effeithio arnynt 2.3 Nodi arwyddion pryder neu ofid mewn plant neu bobl ifanc a allai fod yn gysylltiedig â phrofiad o newid

		2.4	Cydnabod ac ystyried unrhyw arwyddion o newid o ran agwedd ac ymddygiad plant a phobl ifanc unigol
		2.5	Rhannu gwybodaeth a phryderon am blant a phobl ifanc gyda'r unigolyn neu'r asiantaeth briodol yn ôl gweithdrefnau'r lleoliad
3.	Gallu gweithio gydag eraill i gynllunio cymorth integredig ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n mynd drwy gyfnodau o newid	3.1	Esbonio'r **cymorth** sydd ar gael i blant a phobl ifanc sy'n mynd drwy gyfnodau o newid
		3.2	Esbonio'r fframweithiau cyfreithiol, y gweithdrefnau sefydliadol a'r **llwybrau atgyfeirio** i sicrhau **gweithio integredig** ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n mynd drwy gyfnod o newid
		3.3	Defnyddio gwybodaeth am blant a phobl ifanc unigol i gyfrannu at gynllunio sut i'w cefnogi o ran ymdopi â newid
		3.4	Cydymffurfio â gofynion cyfreithiol, sefydliadol a moesegol sy'n ymwneud â chyfnewid gwybodaeth
		3.5	Dangos parch at y rôl ac at arbenigedd gweithwyr proffesiynol eraill o ran cynllunio cymorth i blant a phobl ifanc sy'n mynd drwy gyfnodau o newid
4.	Gallu cefnogi plant a phobl ifanc o ran ymdopi â chyfnodau o newid yn eu bywydau	4.1	Gweithio o fewn y ffiniau a'r protocolau sy'n llywodraethu ei rôl ei hun o ran cefnogi plant neu bobl ifanc sy'n mynd drwy gyfnodau o newid
		4.2	Dangos ffyrdd o **gefnogi plant a phobl ifanc o ran ymdopi â chyfnodau o newid** yn eu bywydau
		4.3	Rhoi cymorth mewn ffordd amserol i helpu plant a phobl ifanc i ymdopi â chyfnodau o newid a chael canlyniadau cadarnhaol
		4.4	Cefnogi plant a phobl ifanc o ran cydnabod ac adeiladu ar eu cryfderau i reoli newid yn gadarnhaol
		4.5	Cynnig cyfleoedd i blant a phobl ifanc drafod effeithiau a chanlyniadau cyfnodau o newid
		4.6	Esbonio pryd a sut i gyfeirio plant a phobl ifanc at eraill yn y lleoliad neu mewn asiantaethau eraill os bydd angen cymorth pellach

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn cwmpasu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i gefnogi plant a phobl ifanc yn ystod cyfnodau o newid yn eu bywydau. Mae'n ofynnol dangos cymhwysedd o ran cydnabod ac ymateb i arwyddion o newidiadau a'u cefnogi i ymdopi â chyfnodau o newid a chael canlyniadau cadarnhaol. Mae gweithio integredig i gefnogi plant a phobl ifanc yn ystod newidiadau yn agwedd bwysig ar yr uned hon.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL49 Cefnogi plant a phobl ifanc yn ystod cyfnodau o newid yn eu bywydau Craidd cyffredin o sgiliau a gwybodaeth ar gyfer gweithlu'r plant
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 a 4.5 gael eu hasesu yn y gweithle. Mae **newid** yn cyfeirio at unrhyw gam neu brofiad arwyddocaol ym mywyd plentyn neu unigolyn ifanc sy'n gallu effeithio ar ymddygiad a/neu ddatblygiad. Mae newidiadau'n cynnwys y rhai sy'n gyffredin i bob plentyn ac unigolyn ifanc, megis newid ysgol a glaslencyndod, a'r rhai sy'n benodol i rai yn unig, megis profedigaeth. **Mathau o newidiadau**, yn cynnwys: • emosiynol, wedi'u hachosi gan brofiadau personol, e.e profedigaeth • corfforol, e.e symud i sefydliad addysgol newydd, cartref/ardal newydd • deallusol, e.e symud o leoliad cyn ysgol i'r ysgol gynradd neu o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd • ffisiolegol, e.e glaslencyndod, cyflyrau meddygol hirdymor **Cymorth** sydd ar gael i blant a phobl ifanc sy'n mynd drwy gyfnodau o newidiadau: • yn y lleoliad • gan asiantaethau eraill

	Llwybrau atgyfeirio: • yn y lleoliad • ar gyfer asiantaethau eraill **Mae gweithio integredig** yn cynnwys pawb yn cefnogi plant, pobl ifanc a theuluoedd sy'n gweithio gyda'i gilydd yn effeithiol i'w rhoi yng nghanol popeth, bodloni eu hanghenion a gwella eu bywydau. **Cefnogi plant a phobl ifanc o ran ymdopi â newidiadau** yn eu bywydau e.e: • annog plant a phobl ifanc i ofyn cwestiynau am newidiadau yn eu bywydau • gwrando'n astud ar yr hyn y mae plant a phobl ifanc yn ei ddweud am newidiadau yn eu bywydau • cyfleu negeseuon syml, calonogol am newidiadau allweddol • ymateb yn adeiladol i bryderon plant a phobl ifanc am newidiadau yn eu bywydau • esbonio sefyllfaoedd yn llawn ac yn gywir, yn amlinellu'r hyn sy'n digwydd, ac, os yw'n bosibl ac yn briodol, y rhesymau dros y newidiadau • gweithio gyda phlant a phobl ifanc i ystyried camau gweithredu posibl i ymdrin â sefyllfaoedd newydd a heriol • cynnwys plant a phobl ifanc o ran gwneud penderfyniadau • crynhoi a chadarnhau pwyntiau allweddol mewn trafodaethau â phlant a phobl ifanc
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	01 Iechyd, gwasanaethau cyhoeddus a gofal 01.5 Datblygiad a lles plant
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	18

Teitl	Arwain gweithgaredd allgyrsiol
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall nodau a gofynion y gweithgaredd allgyrsiol	1.1 Esbonio nodau a chyd-destun y **gweithgaredd allgyrsiol** 1.2 Esbonio gwerthoedd neu godau ymarfer sy'n berthnasol i'r gweithgaredd 1.3 Esbonio **gofynion iechyd a diogelwch** sy'n berthnasol i'r gweithgaredd
2. Gallu paratoi i arwain gweithgaredd allgyrsiol	2.1 Dewis offer ac adnoddau ar gyfer y gweithgaredd allgyrsiol 2.2 Paratoi offer ac adnoddau ar gyfer y gweithgaredd 2.3 Paratoi'r amgylchedd i gynnal y gweithgaredd yn ddiogel 2.4 Gwisgo'n briodol ar gyfer y gweithgaredd arfaethedig
3. Gallu paratoi plant a phobl ifanc ar gyfer gweithgaredd allgyrsiol	3.1 Rhyngweithio â phlant a phobl ifanc mewn ffordd sy'n gwneud iddynt deimlo'n werthfawr ac yn gyfforddus 3.2 Cydymffurfio â gweithdrefnau sefydliadol ar gyfer: a) gwirio'r plant a'r bobl ifanc sy'n bresennol b) sicrhau bod gwisg ac offer plant a phobl ifanc yn ddiogel ac yn briodol 3.3 Darparu **gwybodaeth** am y gweithgaredd i blant a phobl ifanc 3.4 Canfod a oes gan y plant a'r bobl ifanc unrhyw brofiad a/neu sgiliau perthnasol 3.5 Defnyddio sgiliau a thechnegau ar gyfer sicrhau bod plant a phobl ifanc: a) yn deall y gweithgaredd a'r hyn y byddant yn ei wneud b) **yn barod yn feddyliol a chorfforol** ar gyfer y gweithgaredd arfaethedig c) yn fodlon cymryd rhan heb roi

	pwysau gormodol arnynt
4. Gallu arwain gweithgaredd allgyrsiol	4.1 Datblygu'r gweithgaredd ar gyflymdra sy'n addas ar gyfer plant a phobl ifanc ac mewn ffordd sy'n bodloni nodau'r gweithgaredd 4.2 Rhoi adborth clir a chefnogol i blant a phobl ifanc ar adegau priodol 4.3 Rhoi esboniadau ac arddangosiadau ychwanegol i blant a phobl ifanc pan fydd angen 4.4 Annog y plant a'r bobl ifanc i ddweud sut maent yn teimlo am y gweithgaredd ac ymateb i'w teimladau'n briodol 4.5 Amrywio'r gweithgaredd i fodloni anghenion a chyfleoedd newydd 4.6 Paratoi plant a phobl ifanc o ran gorffen eu gweithgareddau
5. Gallu adolygu a gwella gweithgareddau allgyrsiol	5.1 Gweithio gyda phlant a phobl ifanc i adolygu'r gweithgaredd 5.2 Cefnogi'r plant a'r bobl ifanc o ran canfod pa ddysgu y gallant ei drosglwyddo i feysydd eu cwricwlwm ysgol a rhannau eraill o'u bywyd 5.3 Defnyddio adborth gan y plant a'r bobl ifanc i fyfyrio ar ei gyfraniad ei hun at weithgareddau allgyrsiol a'i wella

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn asesu cymhwysedd o ran arwain gweithgaredd allgyrsiol megis clwb, gweithgaredd hamdden, tîm chwaraeon neu weithgaredd celfyddydau perfformio, o dan gyfarwyddyd yr ysgol ond gyda rhywfaint o oruchwylio.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL53 Arwain gweithgaredd allgyrsiol
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5,

	4.6, 5.1 a 5.2 gael eu hasesu yn y gweithlu. **Gweithgareddau allgyrsiol** yw gweithgareddau sy'n cael eu cynnal y tu allan i oriau ysgol arferol sy'n gallu bod yn fuddiol i ddatblygu plant a phobl ifanc e.e: • cymorth astudio • chwarae a hamdden • dosbarthiadau ffitrwydd • drama • chwaraeon • cerddoriaeth • celfyddydau, crefftau a chlybiau diddordeb arbennig eraill • gweithgareddau gwirfoddoli a busnes a menter • Cynllun Gwobr Dug Caeredin **Gofynion iechyd a diogelwch** e.e: • polisïau a gweithdrefnau iechyd a diogelwch y lleoliad • Dyletswydd Gofal • Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith • gofynion ar gyfer gweithgareddau o fewn cwmpas cyrff llywodraethu cenedlaethol ar gyfer chwaraeon **Gwybodaeth** am y gweithgaredd e.e: • nodau a chynnwys y sesiwn • pa mor hir bydd y sesiwn yn para • manylion am unrhyw sesiynau yn y dyfodol • unrhyw faterion iechyd a diogelwch • rheolau ymddygiad • sgiliau a thechnegau • defnyddio offer **Paratoi'n feddyliol ac yn gorfforol:** gallu'r cyfranogwyr i gymryd rhan yn y gweithgaredd heb straen gorfforol neu emosiynol ddiangen neu risg o anaf
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu	01 Iechyd, gwasanaethau cyhoeddus a gofal

pynciau/sectorau	01.5 Datblygiad a lles plant
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael gan/o	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	16

Teitl	Cynnal cofnodion dysgwyr
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall y polisi a'r gweithdrefnau sefydliadol ar gyfer cynnal cofnodion dysgwyr	1.1 Esbonio **polisi'r sefydliadol ar gyfer cynnal cofnodion dysgwyr** 1.2 Esbonio ei rôl ei hun o ran cynnal **cofnodion dysgwyr** a sut mae hyn yn cysylltu â **rolau pobl eraill** yn y lleoliad 1.3 Esbonio gydag enghreifftiau y gwahaniaeth rhwng **mathau gwahanol o wybodaeth** 1.4 Esbonio pwysigrwydd: a) diweddaru cofnodion yn rheolaidd b) gwirio dilysrwydd a dibynadwyedd gwybodaeth 1.5 Disgrifio gydag enghreifftiau y mathau o wybodaeth a allai ddangos **problemau posibl** o ran dysgwyr unigol a pha gamau i'w cymryd i ymateb i'r rhain
2. Gallu cynnal cofnodion dysgwyr	2.1 Cael y wybodaeth sydd ei hangen i ddiweddaru cofnodion dysgwyr o ffynonellau dilys a dibynadwy 2.2 Gwirio gwybodaeth am gyflawnrwydd, perthnasedd a dilysrwydd 2.3 Codi unrhyw **bryderon** am y wybodaeth gyda'r **bobl berthnasol** 2.4 Diweddaru cofnodion dysgwyr ar adegau cytûn 2.5 Sicrhau bod cofnodion dysgwyr yn gywir, yn gyflawn ac yn gyfredol 2.6 Cadw cyfrinachedd yn ôl gofynion sefydliadol a chyfreithiol
3. Gallu cynnal diogelwch a diogeledd cofnodion dysgwyr	3.1 **Dychwelyd cofnodion dysgwyr** yn brydlon i'r man cywir ar ôl eu defnyddio 3.2 Cydymffurfio â gweithdrefnau sefydliadol ar gyfer cadw a diogelwch cofnodion dysgwyr 3.3 Rhoi gwybod am doriadau gwirioneddol neu doriadau posibl o ran diogelwch

	cofnodion dysgwyr i'r unigolyn priodol
4. Gallu rhannu gwybodaeth gyda'r rhai sydd ag awdurdod i'w derbyn	4.1 Esbonio pwysigrwydd rhannu gwybodaeth, sut y gall helpu a'r peryglon sy'n gysylltiedig â pheidio â gwneud hynny 4.2 Esbonio sut y gall y Ddeddf Ddiogelu Data fod yn offeryn i alluogi ac annog rhannu gwybodaeth 4.3 Asesu perthnasedd a **statws gwybodaeth** 4.4 Cydymffurfio â gofynion cyfreithiol a sefydliadol rhannu gwybodaeth

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau sydd eu hangen i gynnal cofnodion dysgwyr. Mae'n ofynnol dangos cymhwysedd o ran casglu a mewnbynnu data, cynnal diogelwch a diogeledd cofnodion a rhannu gwybodaeth gyda'r rhai sydd ag awdurdod i'w derbyn.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL55 Cyfrannu at gynnal cofnodion disgyblion
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.1, 3.2, 3.3, 4.3 a 4.4 gael eu hasesu yn y gweithle. **Polisi ar gyfer cynnal cofnodion dysgwyr**, yn cynnwys: • pa wybodaeth a gofnodir • amlder diweddaru sydd ei angen ar gyfer mathau gwahanol o gofnodion • gofynion cyfrinachedd • diogelu data • rhannu gwybodaeth • cadw a diogelwch cofnodion dysgwyr • am ba hyd y caiff cofnodion eu cadw

	• pa gofnodion sy'n cael eu trosglwyddo ac i bwy • sut y caiff cofnodion eu trosglwyddo neu eu gwaredu **Cofnodion dysgwr**: y wybodaeth am ddysgwyr sy'n cael ei chofnodi a'i chadw gan y lleoliad, megis: • cofnodion gweithgarwch e.e mewn perthynas â rhaglenni astudio, cynlluniau gwaith, aseiniadau • cofnodion asesu • cofnodion ac adroddiadau ar gynnydd dysgwyr • gweithgareddau oddi ar y safle e.e ymweliadau addysgol, profiad gwaith • cofrestrau e.e ar gyfer presenoldeb, prydau ysgol Gallai cofnodion dysgwyr fod yn rhai papur neu electronig **Rolau eraill** mewn perthynas â chofnodion dysgwr e.e: • y rhai sy'n rhoi data neu wybodaeth i'w cynnwys yng nghofnodion dysgwyr • y rhai sy'n cyfrannu at gynnal cofnodion dysgwyr • y rhai sy'n defnyddio gwybodaeth a gedwir yng nghofnodion dysgwyr **Mathau o wybodaeth** e.e: • cyfrinachol • data personol • data personol sensitif **Problemau posibl** gyda dysgwyr unigol mewn perthynas ag e.e: • cynnydd a wneir • iechyd a lles • diogelu plant • presenoldeb **Pryderon** yn ymwneud ag e.e: • dilysrwydd gwybodaeth • dibynadwyedd gwybodaeth • digonolrwydd gwybodaeth

	• goblygiadau ehangach y wybodaeth (e.e patrymau presenoldeb, pryderon diogelu plant) **Pobl berthnasol** e.e: • athrawon • pennaeth pwnc/grŵp blwyddyn • cydlynydd anghenion addysgol arbennig • cydlynydd rhaglen • uwchreolwyr • yr unigolyn dynodedig ar gyfer diogelu plant • Swyddog Lles Addysg • staff swyddfa Mae **dychwelyd cofnodion dysgwyr** at y man cywir ar ôl eu defnyddio'n cynnwys defnyddio'r protocolau ffeilio cywir ar gyfer cofnodion electronig **Statws gwybodaeth** e.e: • p'un a yw'n sylw ynteu farn • lle bo unigolyn mewn perygl o niwed • lle bo rhwymedigaeth gyfreithiol i ddatgelu • lle y rhoddwyd caniatâd i rannu gwybodaeth • lle nad oes angen caniatâd i rannu gwybodaeth
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael gan/o	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	12

Teitl	Monitro a chynnal adnoddau cwricwlwm
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall polisi a gweithdrefnau'r sefydliad ar gyfer cynnal adnoddau cwricwlwm	1.1 Esbonio **polisi a gweithdrefnau'r** sefydliad ar gyfer cynnal **adnoddau cwricwlwm** 1.2 Esbonio ble i gael gwybodaeth a chyngor am: a) adnoddau cwricwlwm sy'n briodol i anghenion dysgwyr yn y lleoliad b) defnyddio adnoddau'r cwricwlwm c) cyflenwyr d) cynnal adnoddau cwricwlwm 1.3 Esbonio pwysigrwydd bodloni terfynau amser cytûn a chyllidebu ar gyfer cyflenwi adnoddau'r cwricwlwm
2. Gallu sefydlu gofynion ar gyfer adnoddau cwriclwm	2.1 Esbonio sut mae adnoddau yn cael eu defnyddio yn ei faes cyfrifoldeb ei hun i gefnogi addysgu a dysgu 2.2 Ymgysylltu ag athrawon o ran eu cynlluniau gwersi a'u hanghenion disgwyliedig o ran adnoddau 2.3 Sefydlu gofynion ar gyfer ystod a nifer yr adnoddau cwricwlwm sydd eu hangen i gefnogi cyflwyno'r cwriclwm yn ei faes cyfrifoldeb ei hun 2.4 Nodi unrhyw **ofynion penodol** mewn perthynas â'r adnoddau sydd eu hangen 2.5 Monitro'r galw am adnoddau a defnydd ohonynt i nodi meysydd ar gyfer gwella ansawdd, cyflenwad ac addasrwydd
3. Gallu cynnal cyflenwadau o adnoddau cwricwlwm	3.1 Gwerthuso ystod o adnoddau a chyflenwyr posibl i fodloni gofynion ar gyfer adnoddau cwricwlwm yn y dyfodol 3.2 Nodi'r adnoddau sy'n rhoi'r gwerth gorau o ran addasrwydd, cost a gofynion sefydliadol 3.3 Dangos ffyrdd o sicrhau bod adnoddau yn bodloni gofynion penodol

	defnyddwyr 3.4 Cydymffurfio â gweithdrefnau sefydliadol ar gyfer: a) cael awdurdod i brynu adnoddau b) archebu deunyddiau ac offer c) cynnal cofnodion o archebion a dosbarthu nwyddau 3.5 Olrhain archebion a dosbarthu deunyddiau ac offer 3.6 Cymryd camau priodol mewn ymateb i unrhyw **broblemau dosbarthu nwyddau**
4. Gallu monitro cyflenwadau o adnoddau cwricwlwm	4.1 Dangos ffyrdd o gadw stoc yn ddiogel a chadarn, gan gylchdroi stoc yn effeithiol lle bo'n briodol 4.2 Cynnal gwiriadau rheolaidd o stoc i fonitro a chynnal argaeledd adnoddau 4.3 Cynnal rhestr gyflawn a chywir o adnoddau yn ei faes cyfrifoldeb ei hun 4.4 Dangos ffyrdd o roi gwybod i **bobl berthnasol** am argaeledd cyflenwadau
5. Gallu cynnal adnoddau cwricwlwm	5.1 Cynnal archwiliadau rheolaidd o adnoddau yn unol â gofynion cyfreithiol, rheoliadol a sefydliadol 5.2 Glanhau a chynnal adnoddau'n rheolaidd yn unol â gofynion sefydliadol a chyfarwyddiadau gwneuthurwyr lle bo'n berthnasol 5.3 Rhoi gwybod i bobl berthnasol pan fydd problem o ran cynnal adnoddau 5.4 Gwaredu gwastraff ac adnoddau diangen yn ddiogel, gan achub ar gyfleoedd i ailgylchu deunyddiau ac offer gymaint â phosibl 5.5 Gweithio'n ddiogel bob amser, gan gydymffurfio â rheoliadau a chanllawiau iechyd, diogelwch ac amgylcheddol
6. Gallu paratoi a dosbarthu adnoddau cwricwlwm	6.1 Paratoi adnoddau i'w defnyddio fel y gofynnir gan bobl berthnasol 6.2 Dangos ffyrdd o sicrhau bod defnyddwyr yn ymwybodol o ganllawiau iechyd a diogelwch perthnasol wrth ddosbarthu adnoddau 6.3 Cynnal cofnodion cywir o adnoddau a

	ddosberthir

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i fonitro a chynnal adnoddau cwricwlwm. Mae'n ofynnol dangos cymhwysedd o ran sefydlu gofynion adnoddau, cynnal cyflenwadau o adnoddau, monitro a chynnal stoc, a pharatoi a dosbarthu adnoddau.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL56 Monitro a chynnal adnoddau cwricwlwm
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2 a 6.3 gael eu hasesu yn y gweithle. **Polisi a gweithdrefnau** ar gyfer cynnal adnoddau cwricwlwm, yn cynnwys: • cadw a diogelwch adnoddau cwriclwm • awdurdodi prynu adnoddau cwricwlwm • archebu deunyddiau ac offer • rheoli stoc • rheoli deunyddiau ag oes ddefnydd gyfyngedig • iechyd a diogelwch • gofynion ar gyfer ymdrin â deunyddiau a/neu offer peryglus a'u cadw • ailgylchu a datblygu cynaliadwy • cael gwared ar wastraff **Adnoddau cwricwlwm:** deunyddiau, offer (gan gynnwys TGCh), meddalwedd, llyfrau a deunyddiau ysgrifenedig eraill, DVDs, ac ati sydd eu hangen i gefnogi addysg a dysgu mewn maes pwnc/cwricwlwm **Gofynion penodol**: gofynion penodol mewn perthynas ag adnoddau cwricwlwm, megis:

	• ansawdd • terfyn amser • nodweddion arbennig • cost • galw ieithyddol • ffocws diwylliannol **Defnyddwyr**: y bobl a fydd yn defnyddio'r deunyddiau i gefnogi dysgu, gan gynnwys athrawon, staff cymorth a dysgwyr **Problemau dosbarthu nwyddau** e.e: • heb dderbyn archebion • archebion yn cael eu derbyn yn hwyr • eitemau wedi'u difrodi • eitemau coll • eitemau anghywir **Pobl berthnasol**: y rhai sy'n defnyddio neu'n rheoli adnoddau cwricwlwm gan gynnwys athrawon, penaethiaid adrannau, arweinwyr pwnc, uwch reolwyr, bwrsar a staff cymorth eraill
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	13 Addysg a hyfforddiant 13.2 Cymorth dysgu uniongyrchol
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael o/gan	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	14

Teitl	Trefnu teithio i blant a phobl ifanc
Lefel	3
Gwerth credyd	2

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall y polisi a'r gweithdrefnau ar gyfer trefnu teithio plant a phobl ifanc y tu allan i'r lleoliad	1.1 Esbonio'r gofynion sefydliadol a chyfreithiol ar gyfer plant a phobl ifanc yn teithio y tu allan i'r lleoliad 1.2 Esbonio'r gweithdrefnau sefydliadol ar gyfer trefnu teithio plant a phobl ifanc 1.3 Esbonio'r **ffactorau** i'w hystyried wrth drefnu teithio ar gyfer plant a phobl ifanc 1.4 Esbonio pwysigrwydd plant, pobl ifanc ac oedolion sy'n gysylltiedig yn cael gwybodaeth gyflawn a chywir am **drefniadau teithio** mewn da bryd 1.5 Esbonio'r trefniadau wrth gefn sy'n briodol i'r materion a allai godi pan fo plant a phobl ifanc yn teithio
2. Gallu gwneud trefniadau teithio	2.1 Cynllunio trefniadau teithio sy'n briodol i ofynion y **daith** ac anghenion **cyfranogwyr** 2.2 Cynnal asesiad risg o'r daith gan ddangos sut bydd ei roi ar waith yn lleihau risg 2.3 Cynllunio trefniadau teithio sy'n ddiogel ac yn ystyried yr amodau tebygol yn ystod y daith 2.4 Datblygu cynlluniau wrth gefn sy'n briodol i'r materion a allai godi pan fo plant a phobl ifanc yn teithio 2.5 Gwneud trefniadau teithio sy'n sicrhau: a) effeithlonrwydd b) cost-effeithiolrwydd c) cysur d) pryder am yr amgylchedd 2.6 Darparu gwybodaeth glir, gywir a chyfredol ar gyfer **pobl berthnasol** am y trefniadau teithio mewn da bryd 2.7 Cydymffurfio â'r holl ofynion sefydliadol

	a chyfreithiol perthnasol ar gyfer y daith

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned	
Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i drefnu teithio i blant a phobl ifanc, e.e ar gyfer teithio o'r cartref i'r ysgol, ymweliadau addysgol, astudiaethau maes neu raglenni chwaraeon. Mae'n ofynnol dangos cymhwysedd o ran gwneud trefniadau teithio'n berthnasol i'r daith ac anghenion y cyfranogwyr.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL58 Trefnu a goruchwylio teithio (SkillsActive B228)
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 a 2.7 gael eu hasesu yn y gweithle. **Ffactorau** e.e: • oedran y plant neu'r bobl ifanc • plant neu bobl ifanc ag anghenion ychwanegol • iechyd, diogeledd a diogelwch • asesiad risg • amodau amgylcheddol • gofynion cymhareb oedolion/plant • pellter a hyd teithiau • cost a chyfleustra **Trefniadau teithio** fel bo'n briodol i'r daith e.e: • modd cludiant • llwybr • amseroedd gadael a chyrraedd • camau'r daith • bwyd a diod • cysur a hylendid • llety dros nos

	• goruchwylio a chymorth • cludo offer ac eiddo **Teithiau:** • ar droed • mewn cerbyd y sefydliad/cerbyd ar log • cludiant cyhoeddus **Cyfranogwyr** e.e: • staff • oedolion eraill e.e cynorthwywyr sy'n rhieni • plant a phobl ifanc **Pobl berthnasol** e.e: • plant, pobl ifanc ac oedolion sy'n mynd ar y daith • rhieni/gwarcheidwaid/gofalwyr plant a phobl ifanc sy'n mynd ar y daith • uwch reolwr yn y lleoliad â chyfrifoldeb cyffredinol am deithio y tu allan i'r lleoliad • arweinydd perthnasol y rhaglen e.e ar gyfer profiad gwaith • staff swyddfa
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	01 Iechyd, gwasanaethau cyhoeddus a gofal 01.5 Datblygiad a lles plant
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael gan/o	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	12

Teitl	Goruchwylio plant a phobl ifanc ar deithiau, ymweliadau a gweithgareddau y tu allan i'r lleoliad
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall y polisi a'r gweithdrefnau ar gyfer goruchwylio plant a phobl ifanc ar deithiau, ymweliadau a gweithgareddau y tu allan i'r lleoliad	1.1 Esbonio'r gofynion sefydliadol a chyfreithiol ar gyfer goruchwylio plant a phobl ifanc ar **deithiau**, **ymweliadau** a **gweithgareddau** y tu allan i'r lleoliad 1.2 Esbonio pwysigrwydd plant, pobl ifanc ac oedolion sy'n gysylltiedig yn cael gwybodaeth gyflawn a chywir am drefniadau teithio mewn da bryd 1.3 Disgrifio paratoadau nodweddiadol y byddai'n rhaid i blant a phobl ifanc a'r rhai sydd yn eu cwmni eu gwneud ar gyfer yr ystod o deithiau, ymweliadau a gweithgareddau oddi ar safleoedd sy'n digwydd 1.4 Esbonio'r trefniadau wrth gefn sy'n briodol i'r **materion** a allai godi pan fydd plant a phobl ifanc ar deithiau, ymweliadau a gweithgareddau y tu allan i'r lleoliad
2. Gallu paratoi ar gyfer teithiau, ymweliadau a gweithgareddau y tu allan i'r lleoliad	2.1 Cael **gwybodaeth** am y plant a'r bobl ifanc sy'n gysylltiedig â'r daith, ymweliad neu'r gweithgaredd 2.2 Esbonio a chadarnhau manylion am y **trefniadau teithio** gyda'r unigolyn sy'n gyfrifol am drefnu'r daith, yr ymweliad neu'r gweithgaredd 2.3 Cael yr **adnoddau** sydd eu hangen ar gyfer y daith, yr ymweliad neu'r gweithgaredd
3. Gallu goruchwylio plant a phobl ifanc ar deithiau y tu allan i'r lleoliad	3.1 Cymryd camau rhesymol i alluogi plant a phobl ifanc i adael a chyrraedd yn brydlon 3.2 Hebrwng plant a phobl ifanc mewn ffordd ddiogel gan ddefnyddio'r llwybr a'r modd cludiant cytûn 3.3 Ymateb i anghenion plant a phobl ifanc unigol a chynnig cymorth pan fydd

	angen 3.4 Annog plant a phobl ifanc i ofalu am eu hunain a'u heiddo wrth deithio 3.5 Gwirio y caiff yr holl blant a phobl ifanc eu cyfrif drwy gydol y daith 3.6 Ymdrin ag unrhyw faterion sy'n codi yn ystod y daith mewn ffyrdd sy'n cynnal diogelwch, diogeledd a chysur **cyfranogwyr**
4. Gallu goruchwylio plant a phobl ifanc yn ystod ymweliadau a gweithgareddau y tu allan i'r lleoliad	4.1 Gwirio bod plant a phobl ifanc yn barod am yr ymweliad a/neu'r gweithgareddau 4.2 Cynnal diogelwch, lles ac ymddygiad derbyniol plant a phobl ifanc yn ystod yr ymweliad a/neu'r gweithgareddau 4.3 Annog a chefnogi plant a phobl ifanc o ran: a) cynnal diogeledd a diogelwch offer ac eiddo b) dangos parch at yr amgylchedd c) gorffen gweithgareddau ar amser ch) dychwelyd offer a deunyddiau i'r man priodol ar ddiwedd yr ymweliad a/neu'r gweithgareddau 4.4 Gwirio y caiff yr holl blant a phobl ifanc eu cyfrif drwy gydol yr ymweliad a/neu'r gweithgareddau 4.5 Ymdrin ag unrhyw faterion sy'n codi yn ystod yr ymweliad a/neu'r gweithgareddau mewn ffyrdd sy'n cynnal diogelwch, diogeledd a chysur cyfranogwyr 4.6 Cymryd camau rhesymol i alluogi plant a phobl ifanc i fod yn barod i adael ar yr amser cytûn

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned

Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i orchwylio plant a phobl ifanc ar deithiau, ymweliadau a gweithgareddau y tu allan i'r lleoliad. Mae'n ofynnol cael cymhwysedd o ran paratoi ar gyfer goruchwylio plant a phobl ifanc a mynd ati i'w goruchwylio yn ystod teithiau, ymweliadau a gweithgareddau y tu allan i'r lleoliad
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL58 Trefnu a goruchwylio teithio (SkillsActive B228) STL59 Hebrwng a goruchwylio disgyblion ar ymweliadau addysgol a gweithgareddau y tu allan i'r ysgol
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 a 4.6 gael eu hasesu yn y gweithle. Gellir defnyddio efelychu ar gyfer meini prawf asesu 3.6 a 4.5. **Teithiau:** • ar droed • mewn cerbyd y sefydliad/cerbyd ar log • cludiant cyhoeddus **Ymweliadau** e.e: • alldeithiau lleol • teithiau preswyl • ymweliadau dramor **Gweithgareddau** y tu allan i'r lleoliad e.e: • prosiectau cymunedol • astudiaethau maes • gweithgareddau diwylliannol • gweithgareddau chwaraeon, hamdden ac awyr agored **Problemau** e.e:

	• damwain • unigolyn/unigolion yn mynd ar goll • salwch • gadael neu gyrraedd yn hwyr • problemau cludiant • colli offer neu eiddo **Gwybodaeth** am y plant a'r bobl ifanc i'w goruchwylio e.e: • nifer y plant a'r bobl ifanc • enwau'r plant a'r bobl ifanc • oedran y plant a'r bobl ifanc • unrhyw anghenion ychwanegol sydd gan y plant neu'r bobl ifanc sy'n gysylltiedig **Trefniadau teithio** fel bo'n briodol i'r daith e.e: • modd cludiant • llwybr • amseroedd gadael a chyrraedd • camau'r daith • bwyd a diod • cysur a hylendid • llety dros nos • goruchwylio a chymorth • cludo offer ac eiddo **Adnoddau** e.e: • dogfennau teithio • pecyn cymorth cyntaf • offer **Cyfranogwyr** e.e: • plant a phobl ifanc • staff • oedolion eraill e.e cynorthwywyr sy'n rhieni
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	01 Iechyd, gwasanaethau cyhoeddus a gofal 01.5 Datblygiad a lles plant
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	

Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael gan/o	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	15

Teitl	Gweithio gydag ymarferwyr eraill i gefnogi plant a phobl ifanc
Lefel	3
Gwerth credyd	3

Deilliannau dysgu Bydd y dysgwr yn:	**Meini prawf asesu** Gall y dysgwr:
1. Deall gwaith aml-asiantaeth ac integredig	1.1 Esbonio pwysigrwydd gwaith aml-asiantaeth a gwaith integredig o ran cefnogi plant a phobl ifanc 1.2 Nodi'r asiantaethau a'r gweithwyr proffesiynol allanol sy'n cyfrannu at gefnogi plant a phobl ifanc yn y lleoliad 1.3 Esbonio rolau a chyfrifoldebau gweithwyr proffesiynol eraill yn y lleoliad a'r tu allan iddo sy'n effeithio ar ei arfer gwaith ei hun 1.4 Esbonio ei rôl ei hun mewn sefyllfaoedd grŵp gwahanol gan gynnwys gwaith aml-asiantaeth a gwaith integredig 1.5 Esbonio pwysigrwydd parchu: a) cyfraniad gweithwyr proffesiynol eraill at gefnogi plant a phobl ifanc b) ei ffiniau proffesiynol ei hun a rhai pobl eraill c) sgiliau ac arbenigedd gweithwyr proffesiynol eraill 1.6 Esbonio polisi a gweithdrefnau'r lleoliad ar gyfer dod i gysylltiad ag asiantaethau a gweithwyr proffesiynol allanol a chynnal y cysylltiad hwnnw
2. Gallu cynnal cydberthnasoedd gwaith ag ymarferwyr eraill	2.1 Rhoi gwybodaeth i gynorthwyo **ymarferwyr** eraill yn eu rôl yn unol â pholisïau a gweithdrefnau'r lleoliad 2.2 Rhannu gwybodaeth sy'n gyflawn, yn gywir ac o fewn ffiniau ei rôl a'i gyfrifoldebau ei hun 2.3 Esbonio pryd a pham y dylai ymarferydd arall gael ei gyfeirio at ffynonellau eraill o wybodaeth, cyngor neu gymorth yn y lleoliad 2.4 Rhyngweithio ag ymarferwyr eraill mewn ffordd sy'n debygol o hybu ffydd a hyder

			yn y berthynas
		2.5	Achub ar gyfleoedd i ymestyn cyswllt personol ag ymarferwyr eraill ac arsylwi eu harbenigedd penodol yn uniongyrchol
		2.6	Rhoi cyngor, gwybodaeth ac arddangosiadau i gynorthwyo ymarferwyr eraill o ran datblygu gwybodaeth a sgiliau sy'n berthnasol i'w rolau
3.	Gallu gweithio mewn partneriaeth ag ymarferwyr eraill	3.1	Ymateb i geisiadau ymarferwyr eraill am wybodaeth a chymorth mewn ffordd sy'n dangos parodrwydd i gydweithredu
		3.2	Esbonio'n glir i ymarferwyr eraill unrhyw ffactorau sy'n cyfyngu ar eich gallu i gydweithredu
		3.3	Defnyddio gwybodaeth am y plant a'r bobl ifanc i gyfrannu at gynllunio a rhoi camau gweithredu ar y cyd ar waith
		3.4	Cyflawni ymrwymiadau cytûn i wneud gwaith mewn partneriaeth ag ymarferwyr eraill
		3.5	Ceisio cyfleoedd ac achub arnynt i ddefnyddio sgiliau a gwybodaeth ymarferwyr eraill i gefnogi ei rôl ei hun

Gwybodaeth ychwanegol am yr uned

Pwrpas a nod(au) yr uned	Mae'r uned hon yn darparu'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau i weithio gydag ymarferwyr eraill i gefnogi plant a phobl ifanc. Mae'n cwmpasu gwaith integredig ac aml-asiantaeth ac mae'n ofynnol dangos cymhwysedd o ran cynnal cydberthnasoedd gwaith a gweithio mewn partneriaeth ag ymarferwyr eraill.
Dyddiad y bydd yr uned yn dod i ben	
Manylion am y gydberthynas rhwng yr uned a'r safonau galwedigaethol cenedlaethol perthnasol neu safonau proffesiynol neu gwricwla eraill (os yw'n briodol)	STL62 Meithrin a chynnal cydberthnasoedd gwaith ag ymarferwyr eraill
Gofynion asesu neu gyfarwyddyd a nodir gan gorff sector neu gorff rheoliadol (os yw'n briodol)	Mae'n rhaid i'r uned hon gael ei hasesu yn unol ag egwyddorion asesu'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion. Mae'n rhaid i feini prawf asesu 2.1, 2.2, 2.4, 2.5, 2.6, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 a 3.5 gael eu hasesu yn y gweithle. **Ymarferwyr**: cydweithwyr yn y lleoliad neu gysylltiadau o sefydliadau allanol y mae eu gwaith yn effeithio ar eich rôl
Cymorth i'r uned gan gyngor sgiliau sector neu gorff priodol arall (os bydd angen)	Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion
Lleoliad yr uned yn y system dosbarthu pynciau/sectorau	01 Iechyd, gwasanaethau cyhoeddus a gofal 01.5 Datblygiad a lles plant
Enw'r sefydliad sy'n cyflwyno'r uned	
Argaeledd defnyddio	Uned a rennir
Uned ar gael gan/o	
Oriau dysgu dan arweiniad yn yr uned	15